

TC.
SAĞLIK BİLİMLERİ ÜNİVERSİTESİ
HAMİDİYE HEMŞİRELİK FAKÜLTESİ

**2020-2021 AKADEMİK YILI
PROGRAM ÇIKTILARINA ULAŞMA DÜZEYLERİNE İLİŞKİN
ÖZ DEĞERLENDİRME RAPORU**

İstanbul

25.06.2021

ÖNSÖZ

Fakültemiz kalite ve akreditasyon çalışmaları doğrultusunda, program çıktılarımızı geçmiş yıllarda olduğu gibi bu yıl da değerlendirdik. Öğrencilerin program çıktıklarına ulaşma düzeylerinin belirlenmesi öğrenci merkezli yaklaşımla eğitimdeki boşlukların değerlendirilmesine ve eğitim programının güncellenmesine katkı sağlamaktadır.

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Hemşirelik Fakültesi öğrencilerinin 2020-2021 Eğitim-Öğretim Yılı sonunda program çıktıklarına ulaşma düzeyleri çeşitli ölçek ve formlar kullanılarak değerlendirildi. Program çıktıklarına ulaşma düzeyleri özellikle bireysel yenilikçilik, eleştirel düşünme, problem çözme, iletişim, yaşam boyu öğrenme becerileri ile hasta güvenliği ve profesyonel değerler gibi kavramlar doğrultusunda irdelendi.

2020-2021 Yılı program çıktıklarına ulaşma düzeylerine ilişkin sonuçların eğitim programımızın geliştirilmesine katkıda bulunacağına inanıyoruz.

HAZIRLAYANLAR

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Hemşirelik Fakültesi Dekanı

Prof. Dr. Merdiye ŞENDİR

Kalite, Akreditasyon ve Değerlendirme Komisyonu (KADAK)

Prof. Dr. Semiha AKIN (Başkan)

Doç. Dr. Selda ÇELİK

Doç. Dr. Selda RIZALAR

Doç. Dr. Afife YURTTAŞ

Doç. Dr. Feride EŞKİN BACAĞSIZ

Dr. Öğr. Üyesi Eda AKTAŞ

Dr. Öğr. Üyesi Sevcan Arzu ARINKAN

Dr. Öğr. Üyesi Elif DÖNMEZ

Dr. Öğr. Üyesi Demet İNANGİL

Dr. Öğr. Üyesi Elif GEZGİNCİ

Dr. Öğr. Üyesi Hacer ÖZEL

Dr. Öğr. Üyesi Nadire ERCAN TOPTANER

Arş. Gör. Zeynep DÜLGER

Arş. Gör. İlayda TÜRKOĞLU

Fakülte Sekreteri İbrahim BAYSAL

Öğrenci Temsilcisi Betül KESKİNKILIÇ

Öğrenci Temsilcisi Sara HOŞEİNPANAHİTAZEHABAD

Program Çıktılarına İlişkin Verilerin İstatistiksel Analizi

Dr. Öğr. Üyesi Elif BÜLBÜL

Dr. Öğr. Üyesi Demet İNANGİL

Dr. Öğr. Üyesi Merve KOLCU

Dr. Öğr. Üyesi Nadire ERCAN TOPTANER

Raporun Hazırlanması ve Kontrol Edilmesinden Sorumlu Öğretim Üyeleri

Doç. Dr. Feride EŞKİN BACAĞSIZ

Doç. Dr. Melike DİŞSİZ

Dr. Öğr. Üyesi Elif DÖNMEZ

Doç. Dr. Afife YURTTAŞ

İÇİNDEKİLER

	Sayfa No
1. LİSANS PROGRAMI ÇIKTILARININ DEĞERLENDİRİLMESİNE İLİŞKİN ÖZ DEĞERLENDİRME SONUÇLARI	8
2. SINIF ORTAMINDA VE KLİNİK ORTAMDA HASTA GÜVENLİĞİ TUTUMLARINA İLİŞKİN ÖZ DEĞERLENDİRME SONUÇLARI	21
3. BİREYSEL YENİLİKÇİLİK ÖZELLİKLERİNE İLİŞKİN ÖZ DEĞERLENDİRME SONUÇLARI	27
4. ENTELLEKTÜEL VE BİLİŞSEL ELEŞTİREL DÜŞÜNME DÜZEYLERİNE İLİŞKİN ÖZ DEĞERLENDİRME SONUÇLARI	31
5. PROBLEM ÇÖZME BECERİLERİNE İLİŞKİN ÖZ DEĞERLENDİRME SONUÇLARI	34
6. İLETİŞİM BECERİLERİNE İLİŞKİN ÖZ DEĞERLENDİRME SONUÇLARI	38
7. PROFESYONEL DEĞERLERE İLİŞKİN ÖZ DEĞERLENDİRME SONUÇLARI	41
8. YAŞAM BOYU ÖĞRENME EĞİLİMLERİNE İLİŞKİN ÖZ DEĞERLENDİRME SONUÇLARI	45
9. HEMŞİRELİK LİSANS PROGRAMI DEĞERLENDİRMELERİNE İLİŞKİN ÖZ DEĞERLENDİRME SONUÇLARI	49

TABLolar LİSTESİ

Tablo No	Tablo Adı	Sayfa No
Tablo 1.	2020-2021 Eğitim Öğretim Yılı Lisans Programı Çıktıları	8
Tablo 2.	2020-2021 Eğitim Öğretim Yılı Sınıflara Göre Öğrencilerin Program Çıktılarına İlişkin Öz Değerlendirme Sonuçları	9
Tablo 3.	2020-2021 Eğitim Öğretim Yılı Öğrencilerin Sınıf Ortamında ve Klinik Ortamda Hasta Güvenliği Tutumlarına İlişkin Öz Değerlendirmeleri	22
Tablo 4.	2020-2021 Eğitim Öğretim Yılı Öğrencilerin Bireysel Yenilikçilik Düzeylerine İlişkin Öz Değerlendirmeleri	28
Tablo 5.	2019-2020 Eğitim Öğretim Yılı Öğrencilerin Entelektüel ve Bilişsel Eleştirel Düşünme Düzeylerine İlişkin Öz Değerlendirmeleri	31
Tablo 6.	2020-2021 Eğitim Öğretim Yılı Öğrencilerin Problem Çözme Envanteri'ne İlişkin Öz Değerlendirmeleri	35
Tablo 7.	2020-2021 Eğitim Öğretim Yılı Öğrencilerin İletişim Becerilerine İlişkin Öz Değerlendirmeleri	38
Tablo 8.	2020-2021 Eğitim Öğretim Yılı Öğrencilerin Profesyonel Değerleri Ölçeği Puan Ortalamaları	42
Tablo 9.	2020-2021 Eğitim Öğretim Yılı Öğrencilerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerine İlişkin Öz Değerlendirmeleri	46
Tablo 10.	2020-2021 Eğitim Öğretim Yılı Mezun Aşamasındaki Öğrencilerin Tanımlayıcı Özellikleri	50
Tablo 11.	2020-2021 Eğitim Öğretim Yılı Mezun Aşamasındaki Öğrencilerin HLPDÖ Ölçümlerine İlişkin Analiz Sonuçları	51

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik No	Grafik Adı	Sayfa No
Grafik 1.	2020-2021 Eğitim-Öğretim Yılı Sınıflara Göre Program Çıktıları Puan Madde Ortalamaları	10
Grafik 2.	Hemşirelik Programına 2018 Yılında Yerleşen Öğrencilerin Eğitim Öğretim Dönemlerine Göre Program Çıktıları Puan Ortalamaları	18
Grafik 3.	Hemşirelik Programına 2019 Yılında Yerleşen Öğrencilerin Eğitim Öğretim Dönemlerine Göre Program Çıktıları Puan Ortalamaları	20
Grafik 4.	2020-2021 Eğitim Öğretim Yılı Sınıflara Göre Sağlık Profesyoneli Eğitiminde Hasta Güvenliği Anketi Puan Ortalamaları	24
Grafik 5.	Hemşirelik Programına 2018 Yılında Yerleşen Öğrencilerin Eğitim-Öğretim Dönemlerine Göre Sağlık Profesyoneli Eğitiminde Hasta Güvenliği Anketi Puan Ortalamaları	24
Grafik 6.	Hemşirelik Programına 2019 Yılında Yerleşen Öğrencilerin Eğitim-Öğretim Dönemlerine Göre Sağlık Profesyoneli Eğitiminde Hasta Güvenliği Anketi Puan Ortalamaları	25
Grafik 7.	2020-2021 Eğitim-Öğretim Yılı Sınıflara Göre Öğrencilerin Bireysel Yenilikçilik Ölçeği Toplam Puan Ortalamaları	28
Grafik 8.	Hemşirelik Programına 2018 Yılında Yerleşen Öğrencilerin Eğitim Öğretim Dönemlerine Göre Bireysel Yenilikçilik Ölçeği Toplam Puan Ortalamaları	29
Grafik 9.	Hemşirelik Programına 2019 Yılında Yerleşen Öğrencilerin Eğitim Öğretim Dönemlerine Göre Bireysel Yenilikçilik Ölçeği Toplam Puan Ortalamaları	29
Grafik 10.	Sınıf Değişkenine Göre Öğrencilerin Entelektüel ve Bilişsel Eleştirel Düşünme Alt Boyutu Puanları	32
Grafik 11.	Hemşirelik Programına 2018 Yılında Yerleşen Öğrencilerin Entelektüel ve Bilişsel Eleştirel Düşünme Düzeylerine İlişkin Puan Ortalamaları	32
Grafik 12.	Hemşirelik Programına 2019 Yılında Yerleşen Öğrencilerin Entelektüel ve Bilişsel Eleştirel Düşünme Düzeylerine İlişkin Puan Ortalamaları	33
Grafik 13.	2020-2021 Eğitim-Öğretim Yılı Sınıflara Göre Problem Çözme Envanteri Toplam Ölçek Puan Ortalamaları	36
Grafik 14.	Hemşirelik Programına 2018 Yılında Yerleşen Öğrencilerin Eğitim	36

	Öğretim Dönemlerine Göre Problem Çözme Envanteri Toplam Ölçek Puan Ortalamaları	
Grafik 15.	Hemşirelik Programına 2019 Yılında Yerleşen Öğrencilerin Eğitim Öğretim Dönemlerine Göre Problem Çözme Envanteri Toplam Ölçek Puan Ortalamaları	37
Grafik 16.	Sınıf Değişkenine Göre Öğrencilerin İletişim Becerileri Ölçeği Puanları	39
Grafik 17.	Hemşirelik Programına 2018 Yılında Yerleşen Öğrencilerin İletişim Becerileri Ölçeğine İlişkin Puan Ortalamaları	39
Grafik 18.	Hemşirelik Programına 2019 Yılında Yerleşen Öğrencilerin İletişim Becerileri Ölçeğine İlişkin Puan Ortalamaları	40
Grafik 19.	2020-2021 Eğitim Öğretim Yılı Sınıflara Göre Hemşirelerin Profesyonel Değerleri Ölçeği Puan Ortalamaları	42
Grafik 20.	Hemşirelik Programına 2018 Yılında Yerleşen Öğrencilerin Eğitim-Öğretim Dönemlerine Göre Hemşirelerin Profesyonel Değerleri Ölçeği Puan Ortalamaları	43
Grafik 21.	Hemşirelik Programına 2019 Yılında Yerleşen Öğrencilerin Eğitim-Öğretim Dönemlerine Göre Hemşirelerin Profesyonel Değerleri Ölçeği Puan Ortalamaları	43
Grafik 22.	2020-2021 Eğitim-Öğretim Yılı Sınıflara Göre Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Toplam Ölçek Puan Ortalamaları	47
Grafik 23.	Hemşirelik Programına 2018 Yılında Yerleşen Öğrencilerin Eğitim Öğretim Dönemlerine Göre Yaşam Boyu Öğrenme Toplam Ölçek Puan Ortalamaları	47
Grafik 24.	Hemşirelik Programına 2019 Yılında Yerleşen Öğrencilerin Eğitim Öğretim Dönemlerine Göre Yaşam Boyu Öğrenme Toplam Ölçek Puan Ortalamaları	48
Grafik 25.	Mezuniyet Aşamasındaki Öğrencilerin HLPDÖ ve Alt Boyutlarında Programı Değerlendirme Yüzdeleri	52

1. LİSANS PROGRAMI ÇIKTILARININ DEĞERLENDİRİLMESİNE İLİŞKİN ÖZ DEĞERLENDİRME SONUÇLARI

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Hemşirelik Fakültesi Lisans Programını tamamlayarak mezuniyet aşamasına gelmiş öğrencilerin ulaşması hedeflenen toplam 11 maddeden oluşan program çıktılarımız Tablo 1’de sunulmaktadır.

Tablo 1. 2020-2021 Eğitim Öğretim Yılı Lisans Programı Çıktıları

Bu programda mezuniyet aşamasına geçmiş öğrenci:	
PÇ1	Birey, aile ve toplumun sağlık bakımı gereksinimlerinin karşılanmasında mesleki rol ve sorumluluklarını yerine getirebilmek için gerekli temel bilgiye sahiptir.
PÇ2	Sağlıklı / hasta bireyin hakları ve güvenliği ile birlikte kendisinin yasal sorumluluklarını bilir.
PÇ3	Uygulamalarında bilimsel bilgi ile birlikte gelişen teknoloji ve yenilikçi yaklaşımları kullanır.
PÇ4	Bütüncül felsefe ve hemşirelik süreci doğrultusunda sağlık bakımı sunar.
PÇ5	Sağlık bakım ekibi ve diğer disiplinler ile iş birliği içinde çalışır.
PÇ6	Hemşirelik uygulamalarında eleştirel düşünme ve sorun çözme becerilerini kullanır.
PÇ7	Birey, aile, toplum ve ekip üyeleri ile etkili biçimde yazılı ve sözlü iletişim kurma becerisine sahiptir.
PÇ8	Mesleki rol ve sorumluluklarını etik ilke ve değerler doğrultusunda yerine getirir.
PÇ9	Sağlık hizmetlerinin kalitesinin artırılmasına ve hemşirelik mesleğinin gelişimine katkı sağlayacak etkinliklerde sorumluluk alır.
PÇ10	Yaşam boyu öğrenme becerisine sahiptir.
PÇ11	Alanı ile ilgili bilimsel bilgiye ulaşabilecek düzeyde en az bir yabancı dili kullanır.

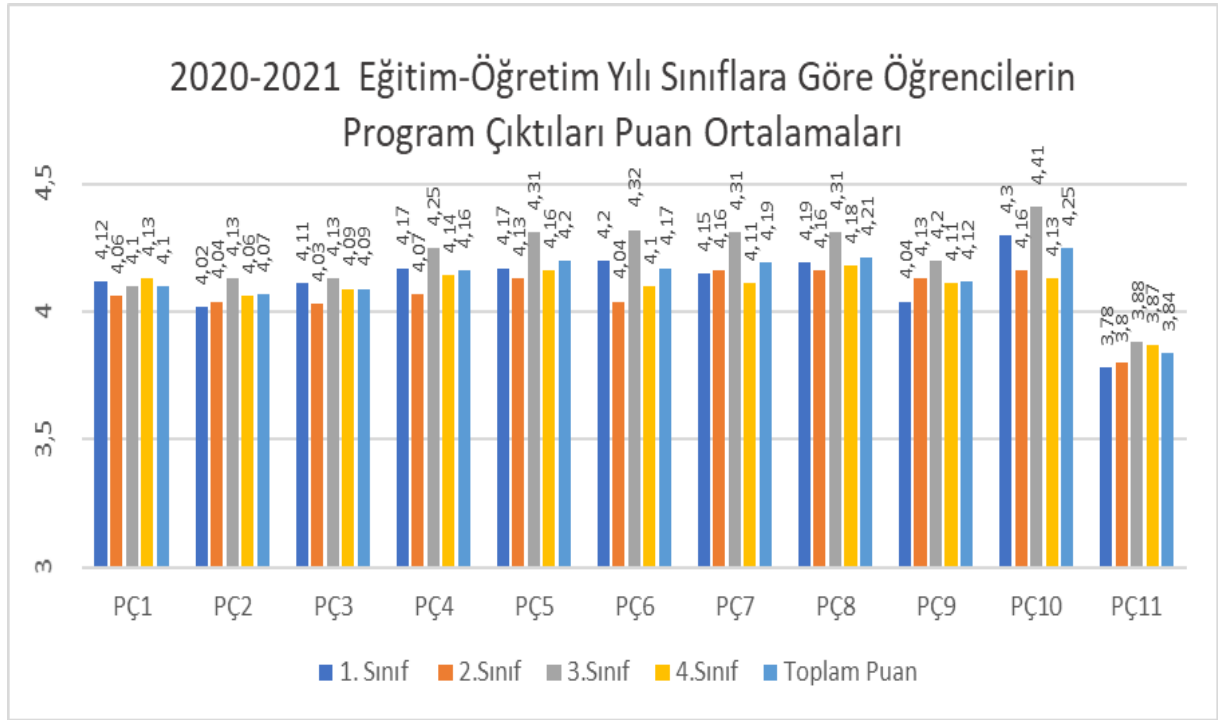
2020-2021 Eğitim Öğretim Yılı Bahar Yarıyılında Lisans Programı Çıktılarının Değerlendirilmesi amacıyla öğrencilerden her bir program yeterliğini 5’li likert tipi dereceleme [“Kesinlikle Katılmıyorum” 1 puan, “Katılmıyorum” 2 puan, “Kararsızım” 3 puan, “Katılıyorum” 4 puan, “Kesinlikle Katılıyorum” 5 puan] cevaplar üzerinden değerlendirmeleri istendi.

Öğrencilerin **2020-2021 Eğitim Öğretim Yılı Program Çıktılarına İlişkin Öz Değerlendirme** sonuçları Tablo 2 ve Grafik 1’de sunulmaktadır.

Tablo 2. 2020-2021 Eğitim Öğretim Yılı Sınıflara Göre Öğrencilerin Program Çıktılarına İlişkin Öz Değerlendirme Sonuçları

Program Çıktıları	Birinci Sınıf ^a (n=81) <i>Ort ± SS</i>	İkinci Sınıf ^b (n=69) <i>Ort ± SS</i>	Üçüncü Sınıf ^c (n=91) <i>Ort ± SS</i>	Dördüncü Sınıf ^d (n=87) <i>Ort ± SS</i>	Toplam (N=328) <i>Ort ± SS</i>	İstatistiksel Analiz
PÇ1	4,12 ± 0,64	4,06 ± 0,61	4,10 ± 0,66	4,13 ± 0,67	4,10 ± 0,65	F=0,174 p=0,914
PÇ2	4,02 ± 0,67	4,04 ± 0,60	4,13 ± 0,74	4,06 ± 0,67	4,07 ± 0,67	F=0,413 p=0,743
PÇ3	4,11 ± 0,67	4,03 ± 0,66	4,13 ± 0,63	4,09 ± 0,72	4,09 ± 0,67	F=0,326 p=0,806
PÇ4	4,17 ± 0,58	4,07 ± 0,67	4,25 ± 0,62	4,14 ± 0,66	4,16 ± 0,63	F=1,115 p=0,343
PÇ5	4,17 ± 0,70	4,13 ± 0,66	4,31 ± 0,59	4,16 ± 0,71	4,20 ± 0,66	F=1,181 p=0,317
PÇ6	4,20 ± 0,60	4,04 ± 0,65	4,32 ± 0,63	4,10 ± 0,71	4,17 ± 0,65	F=2,794 p=0,040* c>b**
PÇ7	4,15 ± 0,63	4,16 ± 0,63	4,31 ± 0,57	4,11 ± 0,67	4,19 ± 0,63	F=1,651 p=0,178
PÇ8	4,19 ± 0,63	4,16 ± 0,65	4,31 ± 0,60	4,18 ± 0,80	4,21 ± 0,68	F=0,829 p=0,479
PÇ9	4,04 ± 0,69	4,13 ± 0,66	4,20 ± 0,65	4,11 ± 0,75	4,12 ± 0,69	F=0,773 p=0,510
PÇ10	4,30 ± 0,66	4,16 ± 0,65	4,41 ± 0,63	4,13 ± 0,72	4,25 ± 0,67	F=3,185 p=0,024* c>d**
PÇ11	3,78 ± 0,93	3,80 ± 0,77	3,88 ± 0,86	3,87 ± 0,84	3,84 ± 0,85	F=0,301 p=0,824

*p < 0,05, F: One-Way ANOVA testi, ** Tukey HSD testi

Grafik 1. 2020-2021 Eğitim-Öğretim Yılı Sınıflara Göre Program Çıktıları Puan Madde Ortalamaları

1.1. Program Çıktılarına İlişkin Sonuçların Yorumlanması

PÇ1. Birey, aile ve toplumun sağlık bakımı gereksinimlerinin karşılanmasında mesleki rol ve sorumluluklarını yerine getirebilmek için gerekli temel bilgiye sahiptir.

Öğrencilerin PÇ1 kodlu program çıktılarına verdikleri yanıtların madde puan ortalaması $4,10 \pm 0,65$ 'tir. Sınıflara göre program çıktıları madde puan ortalamaları karşılaştırıldığında, aralarında istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmadı ($p > 0,05$).

Bulguların Yorumu

- PÇ1 kodlu program çıktıları maddesi puan ortalamasının tüm sınıflarda en yüksek puana yakın olduğu bulunmuştur. Öğrencilerin, hemşirelik mesleğini en iyi şekilde yerine getirebilmek için gerekli olan temel bilgiye sahip oldukları söylenebilir.

Bulgulara İlişkin Öneriler

- Mevcut çalışmaların sürdürülmesi önerilir.

PÇ2. Sağlıklı / hasta bireyin hakları ve güvenliği ile birlikte kendisinin yasal sorumluluklarını bilir.

Öğrencilerin PÇ2 kodlu program çıktılarına verdikleri yanıtların madde puan ortalaması 4,07 \pm 0,67 olarak belirlenmiştir. Sınıflara göre program çıktıları puan ortalamaları karşılaştırıldığında aralarında istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmamıştır ($p > 0,05$).

Bulguların Yorumu

- PÇ2 kodlu program çıktıları maddesi puan ortalaması tüm sınıflarda en yüksek puana yakın olduğu bulunmuştur.

Bulgulara İlişkin Öneriler

- Öğrencilerin sağlıklı / hasta bireyin hakları ve güvenliği ile ilgili bilimsel etkinliklere katılım sağlamaları,
- Öğrenciler ile birlikte sağlıklı / hasta bireyin hakları ve güvenliği ile ilgili bilimsel etkinlik düzenlenmesi,
- Öğrencilerin yasal hakları ile ilgili olarak, iş sağlığı güvenliği eğitimlerinde daha fazla yer verilmesi, öğrencilerin yasal konularda daha fazla bilgiye sahip olmalarını ve farkındalık kazanmalarını sağlayacağı düşünülmektedir.

PÇ3. Uygulamalarında bilimsel bilgi ile birlikte gelişen teknoloji ve yenilikçi yaklaşımları kullanır.

Öğrencilerin PÇ3 kodlu program çıktılarına verdikleri yanıtların madde puan ortalaması 4,09 \pm 0,67 belirlenmiştir. Sınıflara göre program çıktıları puan ortalamaları karşılaştırıldığında aralarında istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmamıştır ($p > 0,05$).

Bulguların Yorumu

- PÇ3 kodlu program çıktıları maddesi puan ortalamasının tüm sınıflarda yüksek bulunması öğrencilerin teknoloji kullanmaya ve yenilikçi yaklaşımlara karşı tutumlarının olumlu olması derslerde kullanılan eğitim materyalleri, katıldıkları kongre, kurs, seminerlerin fazla sayıda olması, seçmeli derslerde yer alan inovatif hemşirelik yaklaşımlarının yer alması ile açıklanabilir.

Bulgulara İlişkin Öneriler

- Hemşirelik bakımında inovatif uygulamalar konusunda çalışmalar yapmaları, aktif olarak katılım sağlamaları ve inovatif hemşirelik uygulamaları konusunda daha fazla bilimsel etkinliklere katılmaları ve bu alanda projeler geliştirmeleri hemşirelikte öğrencilerin teknoloji ve yeni yaklaşımlara olan ilgisini daha da artıracakı düşünülmektedir.

PC4. Bütüncül felsefe ve hemşirelik süreci doğrultusunda sağlık bakımı sunar.

Öğrencilerin PC4 kodlu program çıktıklarına verdikleri yanıtların madde puan ortalaması 4,16 ± 0,63 olarak belirlenmiştir. Sınıflara göre program çıktıkları puan ortalamaları karşılaştırıldığında aralarında istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmamıştır (p > 0,05).

Bulguların Yorumu

- PC4 kodlu program çıktıkları maddesi puan ortalaması tüm sınıflarda yüksek bulunmuştur. Öğrencilerde, bütüncül felsefe ve hemşirelik sürecine ilişkin birinci sınıftan itibaren bilincin yüksek olması özellikle derslerde hemşirelik bilim ve felsefesine ilişkin konuların derinlemesine işlenmesi, derslerde hemşirelik süreci doğrultusunda vaka analizlerinin yapılması ile ilişkili olduğu söylenebilir.

Bulgulara İlişkin Öneriler

- Mesleki derslerde gelişen ve değişen sağlık bakım stratejilerine göre güncel konular doğrultusunda bütüncül felsefe ve hemşirelik süreci doğrultusunda bakım verme konularının yer almaya devam etmesi ve vaka analizlerinin çeşitliğinin artırılması yararlı olacaktır.

PC5. Sağlık bakım ekibi ve diğer disiplinler ile iş birliği içinde çalışır.

Öğrencilerin PC5 kodlu program çıktıklarına verdikleri yanıtların madde puan ortalaması 4,20 ± 0,66 olarak belirlenmiştir. Sınıflara göre PC5 kodlu program çıktıkları puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmamıştır (p > 0,05).

Bulguların Yorumu

- PÇ5 kodlu program çıktıları maddesi en yüksek puanı alan maddelerden biri olmuştur. Bu yüksek puanlar öğrencilerin derslerde ekip iletişimi kavramlarını iyi analiz edebilmeleri, sağlık bakımında ekibin önemine ilişkin konuları daha iyi kavradıkları bu sayede ekip çalışmasının önemine inanmaları ile açıklanabilir.

Bulgulara İlişkin Öneriler

- Mevcut çalışmaların sürdürülmesi önerilir.

PÇ6. Hemşirelik uygulamalarında eleştirel düşünme ve sorun çözme becerilerini kullanır.

Öğrencilerin PÇ6 kodlu çıktılarına verdikleri yanıtların madde puan ortalaması $4,17 \pm 0,65$ olarak saptanmıştır. Sınıflara göre program çıktıları puan ortalamaları karşılaştırıldığında, üçüncü sınıf öğrencilerinde PÇ6 maddesi puan ortalamalarının ikinci sınıflara göre daha yüksek olduğu saptanmıştır ($p < 0,05$).

Bulguların Yorumu

- PÇ6 kodlu program çıktıları maddesi puan ortalaması tüm sınıflarda yüksek bulunmuştur. Bu yüksek puanlar özellikle mesleki derslerde eleştirel düşünme ve sorun çözme becerilerine ilişkin konuların yer alması, hemşirelik sürecinin öğrenciler tarafından iyi bir şekilde kavranması bunun sonucunda ise eleştirel düşünmenin hemşirelik mesleği için önemli olduğunun gerekliliğine inanmış olmaları ile açıklanabilir.
- Üçüncü sınıf öğrencilerin ikinci sınıf öğrencilerden daha fazla puan almasının nedeni ise özellikle meslek derslerinin üçüncü sınıf müfredatının sonunda tamamlanması nedeniyle öğrencilerin daha fazla eleştirel bakış açısı geliştirdikleri düşünülmektedir. Ayrıca eleştirel düşünme dersini üçüncü sınıf sonunda tamamlayan öğrenci sayısı daha fazladır.

Bulgulara İlişkin Öneriler

- Öğrencilerin problem çözme becerilerini ve eleştirel düşünme becerilerini daha da geliştirmeye yönelik etkinliklerin devam ettirilmesi yararlı olacaktır. Hemşirelik

sürecinin kullanılması, vaka çalışmaları ve senaryo çalışmalarının sürdürülmesi önerilmektedir.

- Öğrencilerinin problem çözme becerilerini geliştirmek için derslerde aktif öğrenme yöntemlerinden beyin fırtınası, yansıtıcı düşünme, SCAMPER gibi tekniklerin kullanılması önerilir.
- Eleştirel Düşünme seçmeli dersinin iki dönemde açılması ve öğrencilerin bu dersi seçmeleri konusunda teşvik edilmesi önerilir.

PÇ7. Birey, aile, toplum ve ekip üyeleri ile etkili biçimde yazılı ve sözlü iletişim kurma becerisine sahiptir.

Öğrencilerin PÇ7 çıktıklarına verdikleri yanıtların madde puan ortalaması $4,19 \pm 0,63$ olarak belirlenmiştir. Sınıflara göre PÇ7 kodlu program çıktıkları puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmamıştır ($p > 0,05$).

Bulguların Yorumu

- PÇ7 kodlu program çıktıkları maddesi en yüksek puanı alan maddeler arasındadır. Öğrencilerin bu maddeden yüksek puan almaları, derslerde yer alan etkili iletişim becerilerinin önemini kavramaları bunun sonucunda hemşirelik mesleğini icra edebilmek için iletişimin ne kadar önemli olduğuna inanmış olmaları ile açıklanabilir.

Bulgulara İlişkin Öneriler

- Öğrencilerin iletişim becerilerinin daha fazla geliştirilmesi için klinik uygulamaların sürdürülmesi, mesleki ve teorik derslerde iletişim becerileri ile ilişkili konuların artırılması önerilmektedir.
- İletişim Becerileri Laboratuvarının 2020-2021 eğitim-öğretim yılında uygulamaya geçirilmesi önerilmektedir.
- Derslerde yaratıcı dramın kullanılması önerilmektedir.
- Kişiler arası ilişkiler dersinde senaryo çalışmalarının yapılması önerilmektedir.

PC8.Mesleki rol ve sorumluluklarını etik ilke ve değerler doğrultusunda yerine getirir.

Program çıktıları maddeleri arasında en yüksek puanı alan maddelerden biri olan PC8 kodlu program çıktıları maddesinin puan ortalaması $4,21 \pm 0,68$ olarak belirlenmiştir. Sınıflara göre PC8 kodlu program çıktıları puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmamıştır ($p > 0,05$).

Bulguların Yorumu

- PC8 kodlu program çıktıları maddesinin en yüksek puana sahip maddeler arasında yer alması etik ilke ve değerler konusunda öğrencilerin farkındalıklarının yüksek olması hemşirelikte değerler ve etik konularının derslerde aktif olarak işlenmesi ile ilişkili olduğu düşünülmektedir.

Bulgulara İlişkin Öneriler

- Mevcut çalışmaların sürdürülmesi tüm lisans eğitimi boyunca mesleki derslerde etik ilke ve değerlere yer verilmesi önerilebilir.

PC9. Sağlık hizmetlerinin kalitesinin artırılmasına ve hemşirelik mesleğinin gelişimine katkı sağlayacak etkinliklerde sorumluluk alır.

Öğrencilerin PC9 kodlu program çıktılarına verdikleri yanıtların madde puan ortalaması $4,12 \pm 0,69$ belirlenmiştir. Sınıflara göre PC8 kodlu program çıktıları puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmamıştır ($p > 0,05$).

Bulguların Yorumu

- Öğrencilerin sağlık hizmetlerinin kalitesinin artırılmasına ve hemşirelik mesleğinin gelişimine katkı sağlayacak etkinliklerde sorumluluk aldıkları için yüksek puan aldıkları görüldü.

Bulgulara İlişkin Öneriler

- Dört yıllık hemşirelik eğitimi süresince öğrencilerin bilimsel ve sosyal etkinliklere katılmaları teşvik edilmeli, bu etkinliklerde öğrencilere sorumluluklar verilmelidir. Ayrıca araştırma dersinde öğrencilere araştırma yapmasına olanak sağlanmalıdır.

PÇ10. Yaşam boyu öğrenme becerisine sahiptir.

Program çıktıları maddeleri arasında en yüksek puanı $4,25 \pm 0,67$ ortalaması ile PÇ10 kodlu madde almıştır. Üçüncü sınıf öğrencilerinin PÇ10 kodlu program çıktıları maddesinden dördüncü sınıflara göre daha yüksek puan aldığı saptanmıştır ($p < 0,05$).

Bulguların Yorumu

- PÇ10 kodlu program çıktıları maddesinin en yüksek puana sahip olması öğrencilerin yaşam boyu öğrenmeye ilişkin tutumlarının yüksek olduğunu göstermektedir. Tüm Ana Bilim Dalları tarafından her dönem bilimsel ve sosyal etkinlikler düzenlenmektedir. Öğrencilerin bu etkinliklere katılımının sağlanması öğrencilerde yaşam boyu öğrenme becerisini geliştirdiği düşünülmektedir.

Bulgulara İlişkin Öneriler

- Bilimsel ve sosyal etkinliklerin devam etmesi önerilmektedir.
- Öğrenciler dergilere, derneklere üye olmaları, kongre sempozyum gibi bilimsel toplantılara veya etkinliklere poster-sözel bildiri ile birlikte veya konuşmacı olarak katılmaları konusunda teşvik edilmelidir.
- Öğrenciler araştırmalara katılmaları, sempozyum düzenleme ya da özel günlerde (Dünya Diyabet Günü, Dünya Sigarayı Bırakma Günü vb.) etkinlikler düzenlemeleri konusunda teşvik edilmeli ve etkinlikler kaydedilmelidir.
- Dördüncü sınıflar ile üçüncü sınıflar arasındaki puan farkı ile ilgili ilerleyen dönemlerde değerlendirme yapılması ve buna yönelik girişimlerin planlanması önerilmektedir.

PÇ11. Alanı ile ilgili bilimsel bilgiye ulaşabilecek düzeyde en az bir yabancı dili kullanır.

PÇ11 kodlu program yeterliği maddesinin puan ortalaması $3,84 \pm 0,85$ olarak belirlenmiştir. Puan değeriyle PÇ11 kodlu program çıktısı en düşük puanı alan madde olmuştur. Sınıflara göre program yeterliği (PÇ11) maddesi puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmamıştır ($p > 0,05$).

Bulguların Yorumu

- Program çıktıları içerisinde en düşük puanın 11. program çıktısına ait olduğu dikkat çekmektedir. Öğrencilerin İngilizce seviyelerinin geldikleri liselere göre farklılık göstermesi İngilizce ve mesleki İngilizce derslerindeki başarı durumunda farklılık yarattığı düşünülmektedir.

Bulgulara İlişkin Öneriler

- Öğrenciler yabancı dil becerilerini geliştirmeleri konusunda teşvik edilmelidir (İngilizce kursuna gitmesi için teşvik edilmesi).
- Öğrencilere her seçmeli derste en az iki yabancı makale çözümlemesi yapılabilir.
- Öğretim elemanları derslerinde öğrencilere dönem içinde en az bir kez yabancı dilde bir akademik makale vererek, bu makaleyi okumalarını ve derste tartışmalarını isteyebilirler.
- Hemşirelik Bakımı Yönetimi dersi için İngilizce literatür çevirisi yaptırılması önerilir.
- İngilizce film izletilmesi ve derslerde İngilizce sunumlara yer verilmesi önerilir.

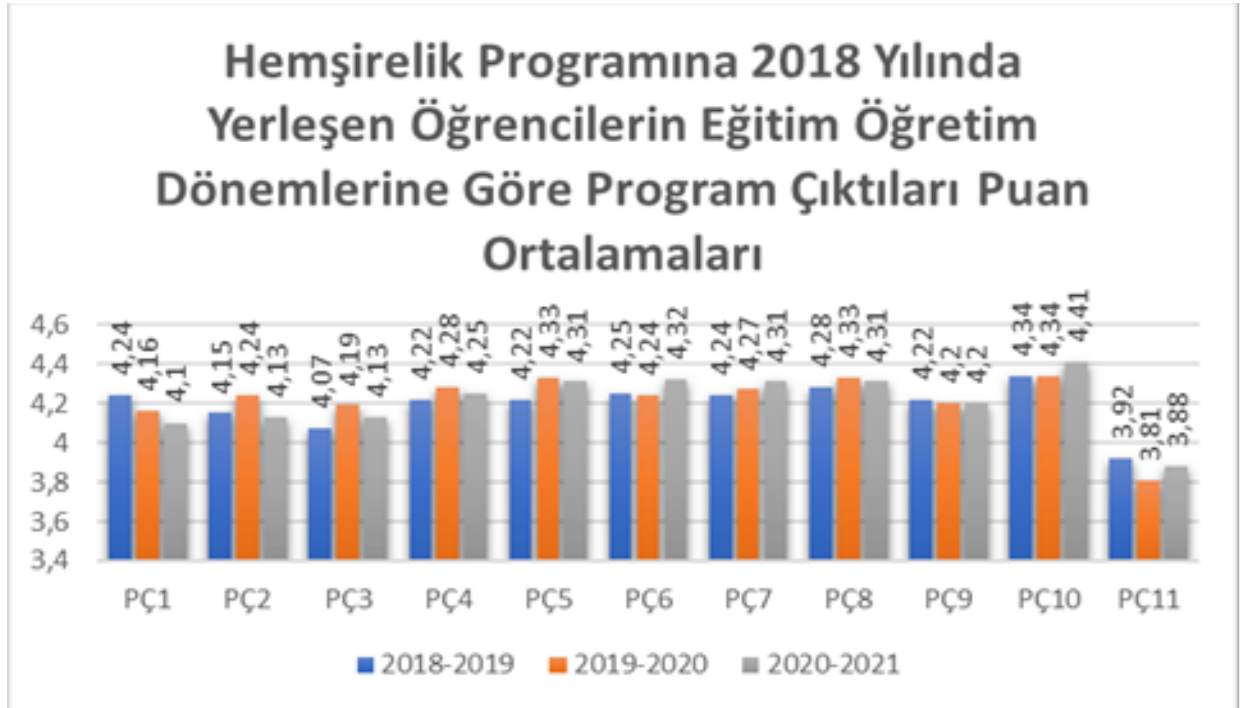
1.2. Hemşirelik Programına 2018 Yılında Yerleşen Öğrencilerin Eğitim Öğretim Dönemlerine Göre Program Çıktıları Puan Ortalamaları

Hemşirelik programına 2018-2019 yılında yerleşen öğrencilerin Program Çıktıları puan ortalamaları incelendiğinde;

- PÇ1; 2018-2019 yılı için (1.sınıfta iken) 4,24, 2019-2020 yılı için (2.sınıfta iken) 4,16, 2020-2021 yılı için (3.sınıfta iken) ise 4,1'dir.
- PÇ2; 2018-2019 yılı için (1.sınıfta iken) 4,15, 2019-2020 yılı için (2.sınıfta iken) 4,24, 2020-2021 yılı için (3.sınıfta iken) ise 4,13'dir.
- PÇ3; 2018-2019 yılı için (1.sınıfta iken) 4,07, 2019-2020 yılı için (2.sınıfta iken) 4,19, 2020-2021 yılı için (3.sınıfta iken) ise 4,13'dir.
- PÇ4; 2018-2019 yılı için (1.sınıfta iken) 4,22, 2019-2020 yılı için (2.sınıfta iken) 4,28, 2020-2021 yılı için (3.sınıfta iken) ise 4,25'dir.
- PÇ5; 2018-2019 yılı için (1.sınıfta iken) 4,22, 2019-2020 yılı için (2.sınıfta iken) 4,33, 2020-2021 yılı için (3.sınıfta iken) ise 4,31'dir.
- PÇ6; 2018-2019 yılı için (1.sınıfta iken) 4,25, 2019-2020 yılı için (2.sınıfta iken) 4,24, 2020-2021 yılı için (3.sınıfta iken) ise 4,32'dir.

- PÇ7; 2018-2019 yılı için (1.sınıfta iken) 4,24, 2019-2020 yılı için (2.sınıfta iken) 4,27, 2020-2021 yılı için (3.sınıfta iken) ise 4,31'dir.
- PÇ8; 2018-2019 yılı için (1.sınıfta iken) 4,28, 2019-2020 yılı için (2.sınıfta iken) 4,33, 2020-2021 yılı için (3.sınıfta iken) ise 4,31'dir.
- PÇ9; 2018-2019 yılı için (1.sınıfta iken) 4,22, 2019-2020 yılı için (2.sınıfta iken) 4,2, 2020-2021 yılı için (3.sınıfta iken) ise 4,2'dir.
- PÇ10; 2018-2019 yılı için (1.sınıfta iken) 4,34, 2019-2020 yılı için (2.sınıfta iken) 4,34, 2020-2021 yılı için (3.sınıfta iken) ise 4,41'dir.
- PÇ11; 2018-2019 yılı için (1.sınıfta iken) 3,92, 2019-2020 yılı için (2.sınıfta iken) 3,81, 2020-2021 yılı için (3.sınıfta iken) ise 3,88'dir (Grafik 2).

Bulguların Yorumu: Hemşirelik programına 2018-2019 yılında yerleşen öğrencilerin Program Çıktıları puan ortalamaları program çıktılarının her birinde yıllara göre değişkenlik göstermiştir. Bazı maddelerde yıllar içerisinde artış gözlenirken, bazılarında düşme meydana gelmiştir (Grafik 2).

Grafik 2. Hemşirelik Programına 2018 Yılında Yerleşen Öğrencilerin Eğitim Öğretim Dönemlerine Göre Program Çıktıları Puan Ortalamaları

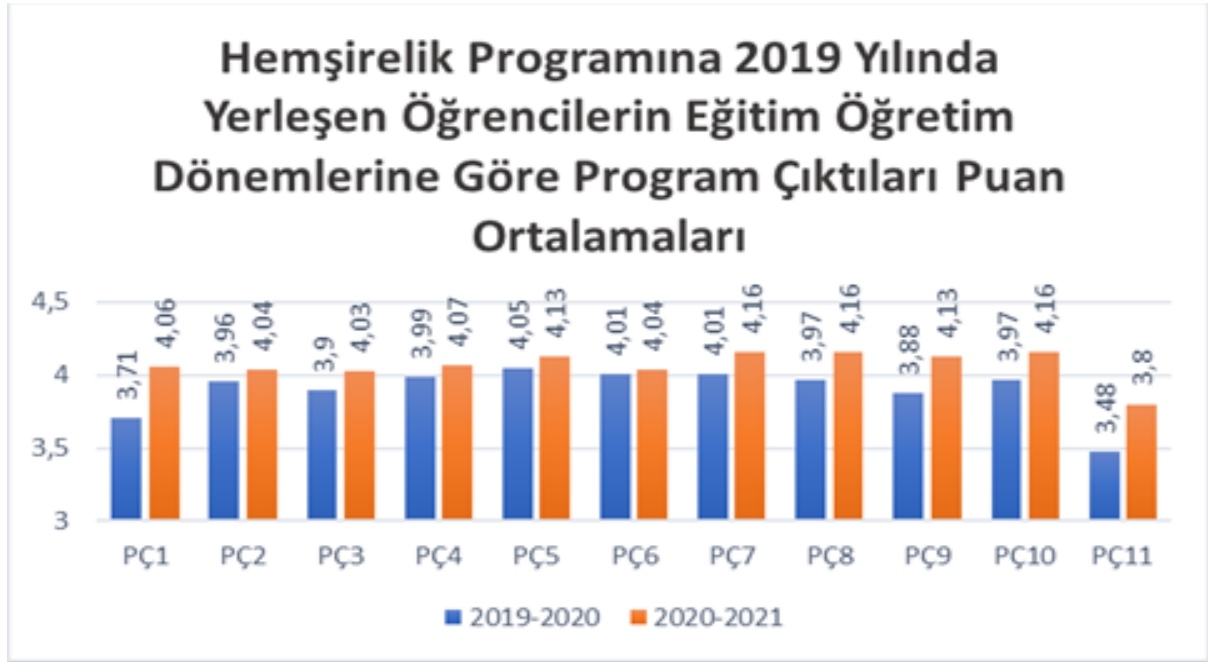
1.3.Hemşirelik Programına 2019 Yılında Yerleşen Öğrencilerin Eğitim Öğretim Dönemlerine Göre Program Çıktıları Puan Ortalamaları

Hemşirelik programına 2019-2020 yılında yerleşen öğrencilerin Program Çıktıları puan ortalamaları incelendiğinde;

- PÇ1; 2019-2020 yılı için (1.sınıfta iken) 3,71, 2020-2021 yılı için (2.sınıfta iken) 4,06'dır.
- PÇ2; 2019-2020 yılı için (1.sınıfta iken) 3,96, 2020-2021 yılı için (2.sınıfta iken) 4,04'tür.
- PÇ3; 2019-2020 yılı için (1.sınıfta iken) 3,9, 2020-2021 yılı için (2.sınıfta iken) 4,03'tür.
- PÇ4; 2019-2020 yılı için (1.sınıfta iken) 3,99, 2020-2021 yılı için (2.sınıfta iken) 4,07'dir.
- PÇ5; 2019-2020 yılı için (1.sınıfta iken) 4,05, 2020-2021 yılı için (2.sınıfta iken) 4,13'tür.
- PÇ6; 2019-2020 yılı için (1.sınıfta iken) 4,01, 2020-2021 yılı için (2.sınıfta iken) 4,04'tür.
- PÇ7; 2019-2020 yılı için (1.sınıfta iken) 4,01, 2020-2021 yılı için (2.sınıfta iken) 4,16'dır.
- PÇ8; 2019-2020 yılı için (1.sınıfta iken) 3,97, 2020-2021 yılı için (2.sınıfta iken) 4,16'dır.
- PÇ9; 2019-2020 yılı için (1.sınıfta iken) 3,88, 2020-2021 yılı için (2.sınıfta iken) 4,13'tür.
- PÇ10; 2019-2020 yılı için (1.sınıfta iken) 3,97, 2020-2021 yılı için (2.sınıfta iken) 4,16'dır.
- PÇ11; 2019-2020 yılı için (1.sınıfta iken) 3,48, 2020-2021 yılı için (2.sınıfta iken) 3,8'dir (Grafik 3).

Bulguların Yorumu

- Hemşirelik programına 2019-2020 yılında yerleşen öğrencilerin Program Çıktıları puan ortalamaları birinci sınıftan ikinci sınıfa geçtiklerinde tüm program çıktılarının puan ortalamalarında artış belirlenmiştir (Grafik 3).

Grafik 3. Hemşirelik Programına 2019 Yılında Yerleşen Öğrencilerin Eğitim Öğretim Dönemlerine Göre Program Çıktıları Puan Ortalamaları

SONUÇ

Program çıktıları içerisinde en düşük puanın 11. program çıktısına ait olduğu görülmektedir. Öğrencilerin bu çıktı ile ilgili kendilerini geliştirebilmesi için bir yabancı dil kursuna teşvik edilmeleri önemlidir. Sınıf bazında program çıktıları değerlendirildiğinde, üçüncü sınıf öğrencilerinin program çıktılarına ulaşma düzeyinin diğer sınıflardaki öğrencilerden daha yüksek olduğu görülmektedir (Tablo 2).

2. SINIF ORTAMINDA VE KLİNİK ORTAMDA HASTA GÜVENLİĞİ TUTUMLARINA İLİŞKİN ÖZ DEĞERLENDİRME SONUÇLARI

2020-2021 Eğitim Öğretim Yılı Hamidiye Hemşirelik Fakültesi öğrencilerinin Sınıf Ortamında ve Klinik Ortamda Hasta Güvenliği Tutumlarına İlişkin Öz Değerlendirme Sonuçları Tablo 3'te verilmiştir (Ölçek kullanım izni alınmıştır).

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Hemşirelik Fakültesi öğrencilerinin 2020-2021 Eğitim Öğretim yılı sonunda yapılan sınıf ortamında ve klinik ortamda hasta güvenliğine ilişkin verilerinin analizinde, Sağlık Profesyonele Eğitiminde Hasta Güvenliği Anketi puan ortalamaları hesaplanmış ve ölçek puan ortalamaları sınıflara göre karşılaştırılmıştır.

Öğrencilerin sınıf ortamında ve klinik ortamda hasta güvenliğine ilişkin tutumları Sağlık Profesyonele Eğitiminde Hasta Güvenliği Anketi puan ortalamaları üzerinden incelendiğinde hem sınıf ortamında hem de klinikte alt boyut düzeyi puanlarının ölçek orta değeri olan 3,5 puanın üzerine çıktığı dikkat çekmektedir (Tablo 3 ve Grafik 4).

Ölçek puanları sınıflara göre karşılaştırıldığında hem ölçek puanları hem de alt boyut puan ortalamaları düzeyinde gruplar (sınıflar) arasında istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmıştır ($p < 0,05$) (Tablo 3). Birinci sınıfların Sağlık Profesyonele Eğitiminde Hasta Güvenliği Anketi puan ortalamaları diğer sınıflara göre daha düşük olduğu, oluşan farklılığı birinci sınıf sonuçlarının oluşturduğu, diğer sınıflarda hasta güvenliğine ilişkin tutumlarının arttığı belirlenmiştir (Tablo 3 ve Grafik 4).

Hemşirelik Programına 2018 yılında yerleşen öğrencilerin eğitim-öğretim dönemlerine göre Sağlık Profesyonele Eğitiminde Hasta Güvenliği Anketi puan ortalamaları incelendiğinde öğrenciler birinci sınıfta iken sınıf ortamı puan ortalaması 4,11, klinik ortamı puan ortalaması 4,13; ikinci sınıfta iken sınıf ortamı puan ortalaması 4, klinik ortamı puan ortalaması 3,95 ve üçüncü sınıfta iken sınıf ortamı puan ortalaması 4,08, klinik ortamı puan ortalamasının 4,01 olduğu görülmüştür (Grafik 5).

Hemşirelik Programına 2019 yılında yerleşen öğrencilerin eğitim-öğretim dönemlerine göre Sağlık Profesyonele Eğitiminde Hasta Güvenliği Anketi puan ortalamaları incelendiğinde öğrenciler birinci sınıfta iken sınıf ortamı puan ortalaması 3,95, klinik ortamı puan ortalaması 3,64, ikinci sınıfta iken sınıf ortamı puan ortalaması 4, klinik ortamı puan ortalaması 4,02 olduğu görülmüştür (Grafik 6).

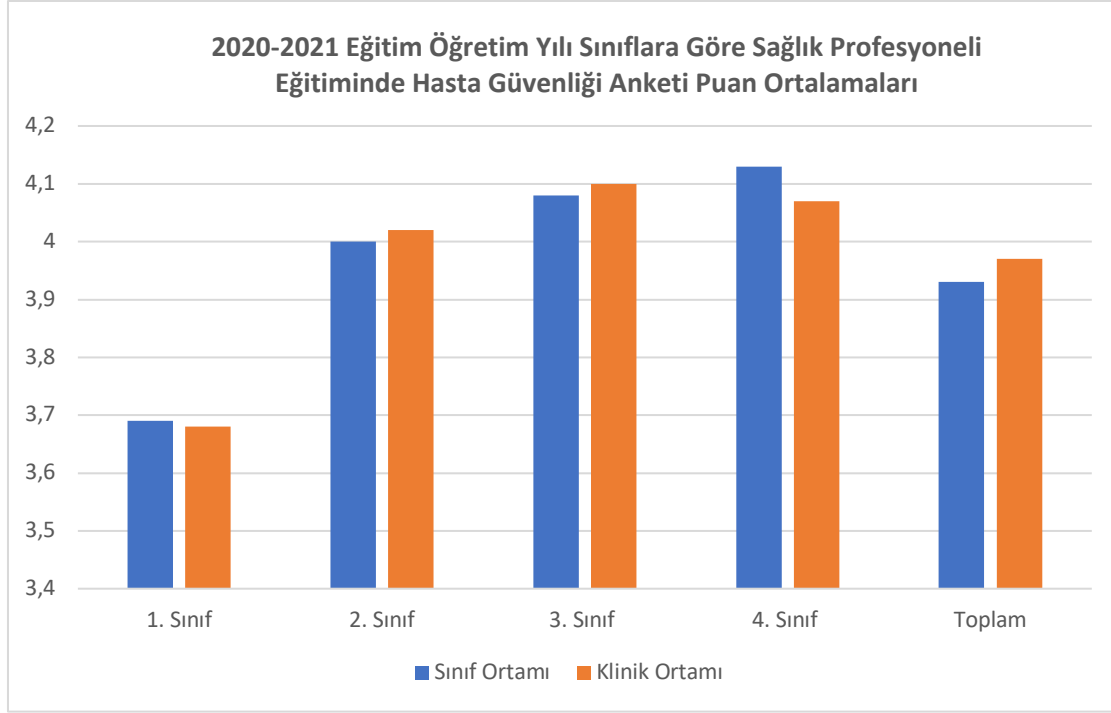
Tablo 3. 2020-2021 Eğitim Öğretim Yılı Öğrencilerin Sınıf Ortamında ve Klinik Ortamda Hasta Güvenliği Tutumlarına İlişkin Öz Değerlendirmeleri

Sağlık Profesyoneli Eğitiminde Hasta Güvenliği Anketi (H-PEPSS)	Birinci Sınıf ^a (n=98)	İkinci Sınıf ^b (n=88)	Üçüncü Sınıf ^c (n=107)	Dördüncü Sınıf ^d (n= 94)	Toplam (n=387)	İstatistiksel Analiz
Ortam	<i>Ort ± SS</i>	<i>Ort ± SS</i>	<i>Ort ± SS</i>	<i>Ort ± SS</i>	<i>Ort ± SS</i>	
Diğer sağlık çalışanları ile ekip halinde çalışma	3,75 ± 0,78	4,03 ± 0,68	4,12 ± 0,58	4,16 ± 0,54	4,01 ± 0,67	F= 7,491 p= 0,000* d>a, c>a, b>a
Etkili iletişim	3,95 ± 0,99	4,16 ± 0,74	4,28 ± 0,53	4,28 ± 0,6	4,17 ± 0,74	F= 4,233 p= 0,006 d>a, c>a,
Güvenlik risklerinin yönetimi	3,61±1,06	3,95 ± 0,9	4,01 ± 0,98	4,07 ± 0,7	3,91 ± 0,94	F= 4,742 p= 0,003** d>a, c>a,
Sınıf Ortamı İnsani ve çevresel faktörleri anlama	3,68 ± 0,97	4,03 ± 0,75	4,06 ± 0,53	4,13 ± 0,67	3,97 ± 0,76	F= 7,132 p= 0,000** d>a, c>a, b>a
Beklenmedik olayları ve neredeyse hataları tanıma müdahale etme, ortaya çıkarma	3,51 ± 1,00	3,88 ± 0,81	4,02 ± 0,69	4,09 ± 0,7	3,88 ± 0,84	F= 10,029 p= 0,000** d>a, c>a, b>a
Güvenlik kültürü	3,64 ± 0,91	3,96 ± 0,77	4,01 ± 0,68	4,06 ± 0,65	3,92 ± 0,77	F= 6,256 p= 0,000* d>a, c>a, b>a
Sınıf Ortamında Hasta Güvenliği toplamı	3,69 ± 0,71	4,00 ± 0,71	4,08 ± 0,55	4,13 ± 0,57	3,98 ± 0,66	F= 9,359 p= 0,000** d>a, c>a, b>a

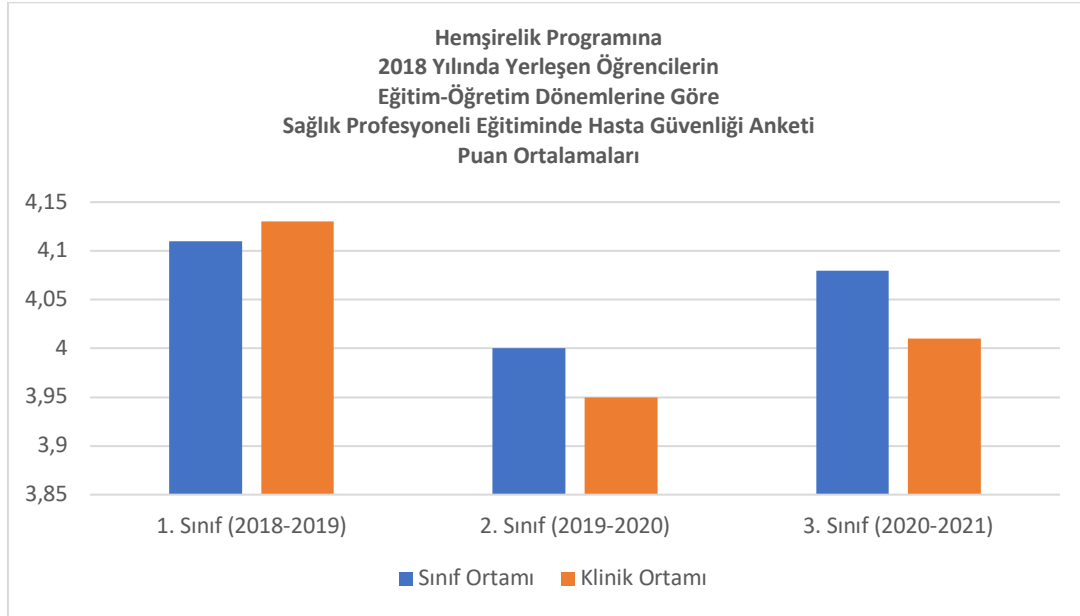
Klinik Ortamı	Diğer sağlık çalışanları ile ekip halinde çalışma	3,77 ± 0,85	4,01 ± 0,75	4,09 ± 0,6	4,08 ± 0,73	3,99 ± 0,74	F= 3,903 p= 0,009** d>a, c>a,
	Etkili iletişim	3,85 ± 1,01	4,09 ± 0,74	4,21 ± 0,54	4,18 ± 0,75	4,08 ± 0,78	F= 4,494 p= 0,004** d>a, c>a,
	Güvenlik risklerinin yönetimi	3,52 ± 1,07	3,94 ± 0,83	4,06 ± 0,94	4,09 ± 0,81	3,9 ± 0,95	F= 8,007 p= 0,000** d>a, c>a, b>a
	İnsani ve çevresel faktörleri anlama	3,7 ± 1,01	4,07 ± 0,75	4,07 ± 0,45	4,1 ± 0,74	3,98 ± 0,77	F= 6,267 p= 0,000** d>a, c>a, b>a
	Beklenmedik olayları ve neredeyse hataları tanıma müdahale etme, ortaya çıkarma	3,63 ± 0,9	4,03 ± 0,76	4,04 ± 0,57	3,98 ± 0,9	3,92 ± 0,8	F= 5,976 p= 0,001** d>a, c>a, b>a
	Güvenlik kültürü	3,61 ± 1,04	3,98 ± 0,77	4,11 ± 0,59	3,99 ± 0,96	3,92 ± 0,84	F= 6,789 p= 0,000** d>a, c>a, b>a
	Klinik Ortamında Hasta Güvenliği toplamı	3,68 ± 0,78	4,02 ± 0,73	4,1 ± 0,47	4,07 ± 0,74	3,97 ± 0,7	F= 7,869 p= 0,000** d>a, c>a, b>a

*p < 0,05; **p < 0,01; F: One-Way ANOVA testi

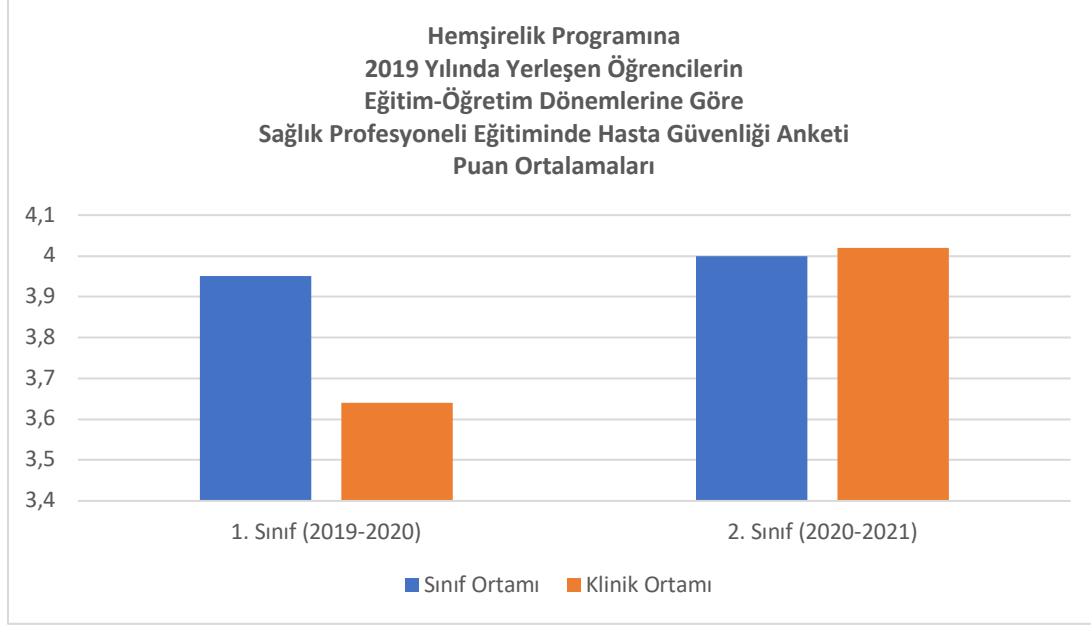
Her bir alt boyuttan alınabilecek puan 1 ile 5 arasında değişmektedir. Her bir ölçek alt boyutundan alınan puanın artması hasta güvenliğine ilişkin tutumların arttığı şeklinde yorumlanmaktadır.

Grafik 4. 2020-2021 Eğitim Öğretim Yılı Sınıflara Göre Sağlık Profesyoneli Eğitiminde Hasta Güvenliği Anketi Puan Ortalamaları

Grafik 5. Hemşirelik Programına 2018 Yılında Yerleşen Öğrencilerin Eğitim-Öğretim Dönemlerine Göre Sağlık Profesyoneli Eğitiminde Hasta Güvenliği Anketi Puan Ortalamaları

Grafik 6. Hemşirelik Programına 2019 Yılında Yerleşen Öğrencilerin Eğitim-Öğretim Dönemlerine Göre Sağlık Profesyoneli Eğitiminde Hasta Güvenliği Anketi Puan Ortalamaları

Bulguların Yorumu

- Sağlık Profesyoneli Eğitiminde Hasta Güvenliği Anketi puan ortalamaları öğrencilerin hem sınıf ortamında hem de klinik ortamında alt boyut düzeyi puanlarının ölçek orta değeri olan 3,5 puanın üzerine çıktığı ve öğrencilerin hasta güvenliğine ilişkin olumlu tutumlara sahip oldukları söylenebilir [Madde puan aralığı: 1-5/ölçek orta değeri 2.5] (Tablo 3).
- Öğrencilerin Sınıf Ortamında Hasta Güvenliği boyutu ile Klinik Ortamda Hasta Güvenliği boyutu puan ortalamalarının benzer olduğu dikkat çekmektedir. Hamidiye Hemşirelik Fakültesinde klinik uygulamaların ikinci sınıfta başlaması sebebiyle Klinik Ortamda Hasta Güvenliği boyutunun diğer sınıflara göre daha düşük olması beklenen bulgudur. Genel olarak birinci sınıftan dördüncü sınıfa doğru ortalama puanlarda artış eğilimi gözlenmektedir. Bu durum lisans eğitimi süresince hasta güvenliği konusunda öğrencilerin bilgi ve deneyim kazanması ile ilişkilendirilebilir (Grafik 4).
- Grafik 5 incelendiğinde öğrencilerin ikinci sınıftan üçüncü sınıfa doğru puan ortalamalarındaki artış eğilimi gözlenmektedir. Öğrenciler birinci sınıfta oldukları dönemde klinik uygulamada olmamaları sebebiyle bu puan ortalamasındaki yüksekliğin *Hemşirelik Tarihi ve Kavramsal Çerçevesi*, *Sağlığın Değerlendirilmesi*, *Hemşirelikte Etik* gibi derslerin yeni tamamlamış olmalarına bağlı olduğu söylenebilir.
- Grafik 6 incelendiğinde öğrencilerin sınıf ortamı ve klinik ortamı puan ortalamalarında

artış olumlu bir sonuç olarak yorumlanabilir.

- COVID-19 pandemi süreci ile sınıf ortamının çevirim içi erişimler ile sağlanması, bununla birlikte klinik uygulamaların kısıtlı sürede yapılması gibi nedenlerin sonuçlarda önemli değişiklik oluşturabileceği düşünülmektedir.

Bulgulara İlişkin Öneriler

- Birinci sınıfların klinik uygulama alanına çıkmamış olmasından dolayı genel ortalamanın düştüğü, diğer sınıflardaki ortalamaların beklenen düzeyde olduğu düşünülmektedir.
- Sınıf ve klinik ortamında öğrencilerin hasta güvenliğine ilişkin ulaşılmış oldukları olumlu tutumların korunması ve geliştirilmesi konusunda mevcut çalışmaların sürdürülmesi önerilir.

3.BİREYSEL	YENİLİKÇİLİK	ÖZELLİKLERİNE	İLİŞKİN
ÖZDEĞERLENDİRME SONUÇLARI			

2020-2021 Eğitim Öğretim Yılı Hamidiye Hemşirelik Fakültesi Öğrencilerinin Bireysel Yenilikçilik Özelliklerine İlişkin Öz Değerlendirme Sonuçları Tablo 4’te verildi.

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Hemşirelik Fakültesi öğrencilerinin 2020-2021 Eğitim Öğretim yılı sonunda yapılan bireysel yenilikçilik düzeylerine ilişkin verilerin analizinde, Bireysel Yenilikçilik Ölçeği (BYÖ) toplam puan ortalaması hesaplandı ve sınıflara göre karşılaştırıldı (ölçek kullanım izni alındı).

BYÖ puan ortalamaları birinci sınıf için $64,49 \pm 6,74$, ikinci sınıf için $64,23 \pm 6,73$, üçüncü sınıf için $66 \pm 7,85$ ve dördüncü sınıf için $64,24 \pm 7,70$ olarak bulundu. BYÖ’ne göre yapılan değerlendirme Hamidiye Hemşirelik Fakültesi öğrencilerinin “Sorgulayıcı” grubunda yer aldıklarını göstermektedir (Tablo 4 ve Grafik 7).

Hemşirelik programına 2018-2019 yılında yerleşen öğrencilerin BYÖ toplam puan ortalamaları; 2018-2019 yılı için (1.sınıfta iken) 65,54, 2019-2020 yılı için (2.sınıfta iken) 63,37, 2020-2021 yılı için (3.sınıfta iken) ise 66 olarak hesaplandı (Grafik 8). Hemşirelik programındaki öğrencilerde BYÖ toplam puan ortalamalarının 3 sınıfta, 1. sınıf ve 2. sınıfa göre yükselmesi öğrencilerin 2020-2022 Eğitim Öğretim Döneminde “Sorgulayıcı” gruptan “Öncü” gruba geçebileceklerini göstermektedir. Aynı öğrenci grubunda 2. sınıfta iken BYÖ toplam puan ortalamalarında düşme saptanmasının COVID-19 pandemi süreci ile ilişkili olabileceği düşünülmektedir. Bu sonuca göre öğrencilerin “İnovatif Hemşirelik” temalı programlara dahil edilmesi, “Hemşirelikte İnovasyon” seçmeli dersini almaları ve bir teknoloji fuarına götürülmeleri önerilebilir.

Hemşirelik programına 2019-2020 yılında yerleşen öğrencilerin BYÖ toplam puan ortalamaları; 2019-2020 yılı için (1.sınıfta iken) 64,09, 2020-2021 yılı için (2.sınıfta iken) 64,23 olarak bulundu (Grafik 9). Hemşirelik programı öğrencilerinin BYÖ toplam ölçek puan ortalamalarının iki yıl üst üste çok yakın değerlerde olması öğrencilerin COVID-19 pandemi süreci nedeniyle meslek eğitimlerini uzaktan öğretim yöntemiyle almış olmalarıyla ilişkilendirilebilir. Bu sonucun COVID-19 pandemi sürecinin uzamasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Buna göre öğrencilerin “İnovatif Hemşirelik” temalı programlara dahil edilmesi, “Hemşirelikte İnovasyon” seçmeli dersini almaları ve bir teknoloji fuarına götürülmeleri önerilebilir.

BYÖ puan ortalamaları öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıflara göre karşılaştırılmış olup, istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmadı ($p > 0,05$) (Tablo 4).

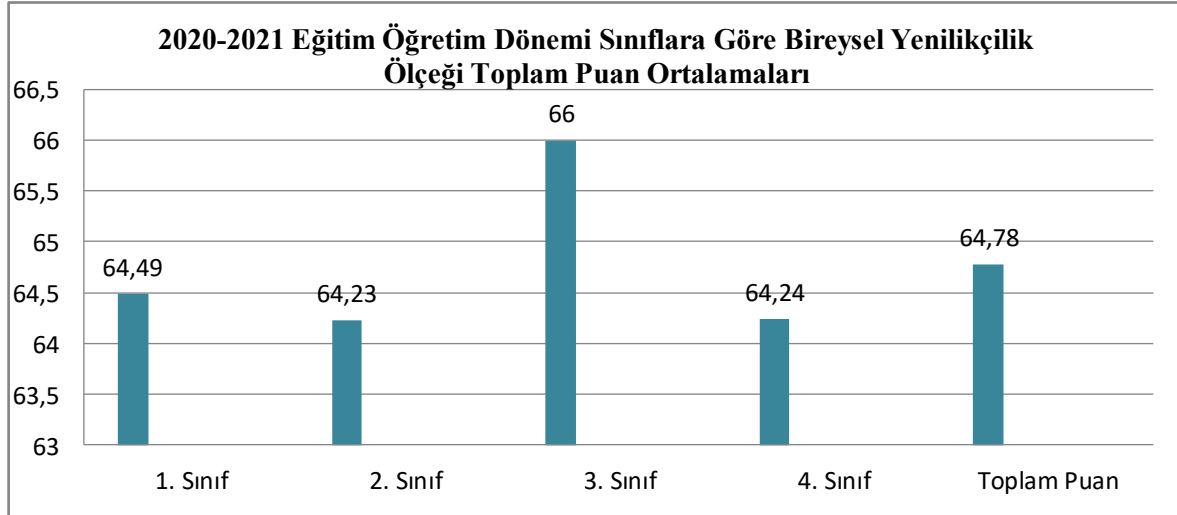
Tablo 4. 2020-2021 Eğitim Öğretim Yılı Öğrencilerin Bireysel Yenilikçilik Düzeylerine İlişkin Öz Değerlendirmeleri

Bireysel Yenilikçilik Ölçeği	Birinci Sınıf (n=102)	İkinci Sınıf (n=88)	Üçüncü Sınıf Dördüncü Sınıf (n=103) (n=90)		Toplam (n=383)	İstatistiksel Analiz
	Ort ± SS	Ort ± SS	Ort ± SS	Ort ± SS	Ort ± SS	
Ölçek toplam puanı	64,49 ± 6,74	64,23 ± 6,73	66 ± 7,85	64,24 ± 7,70	64,78 ± 7,29	F= 1,087 p= 0,338

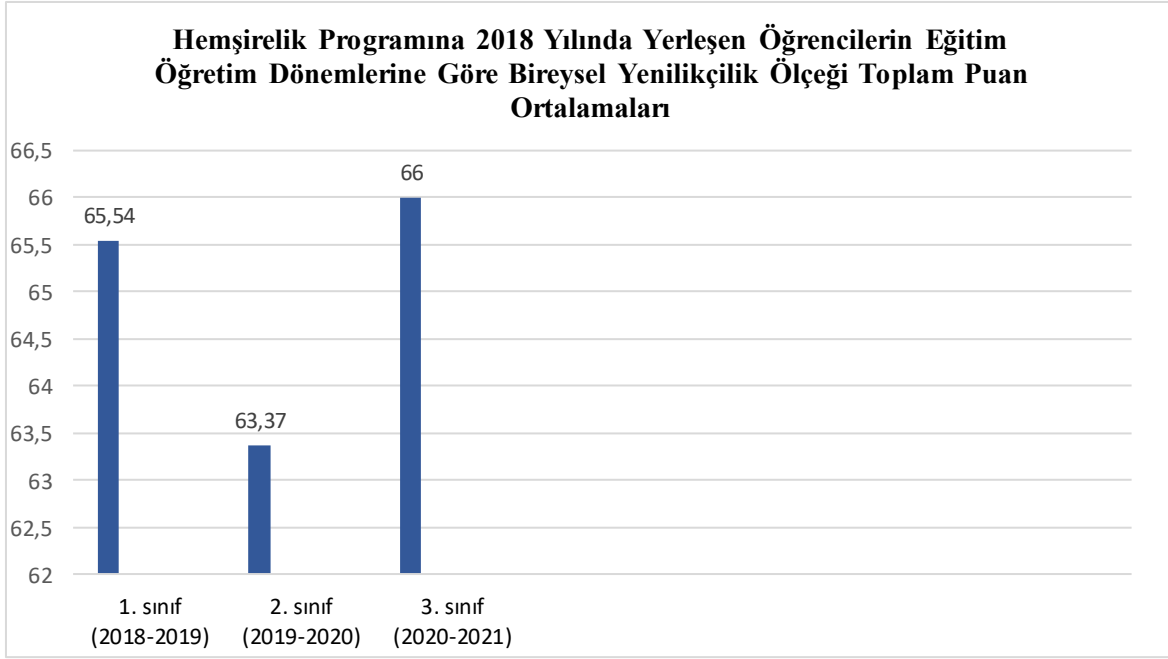
F: One-Way ANOVA testi

Bireysel Yenilikçilik Ölçeği alt boyutları üzerinden değil, maddelerin bütünü üzerinden tek bir boyutta değerlendirilmektedir. Ölçek maddelerinin 11'i pozitif (1, 2, 3, 4, 7, 8, 10, 11, 14, 16. ve 17. maddeler), 7'si negatif (5, 6, 9, 12, 13, 15. ve 18. maddeler) tir. Bireysel yenilikçilik puanı, pozitif maddelerden alınan toplam puandan negatif maddelerden alınan toplam puanın çıkarılmasıyla elde edilen puana 42 puan eklenmesiyle hesaplanır. Ölçekten en düşük 14, en yüksek 94 puan alınabilir.

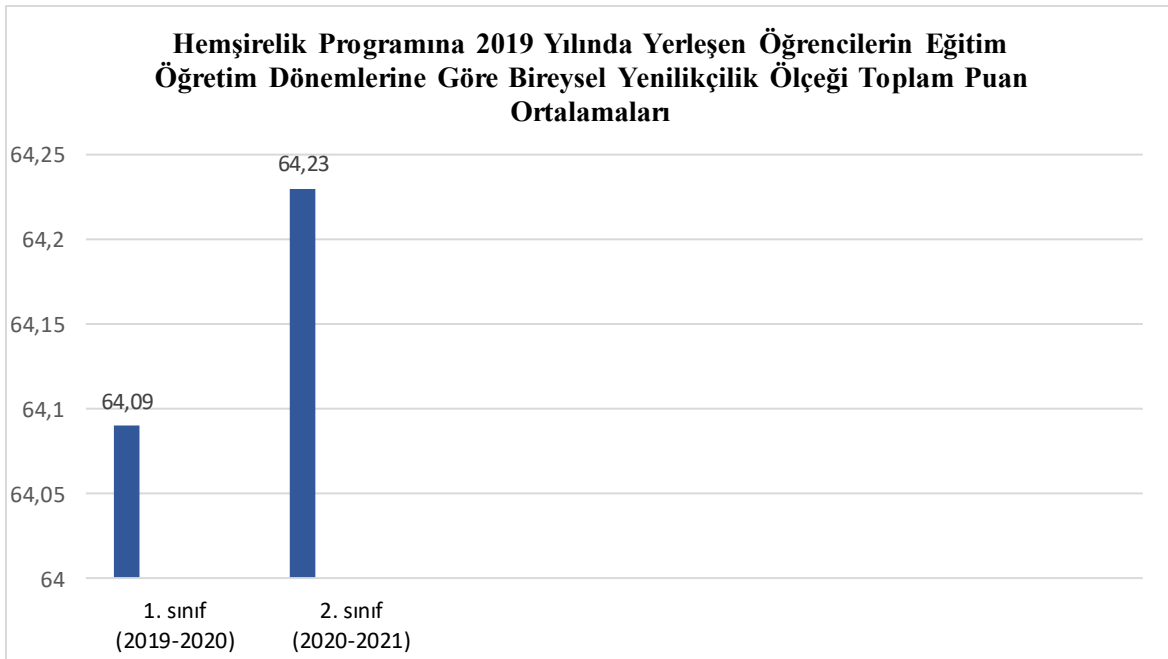
Ölçek üzerinden hesaplanan puanlara göre bireyler, yenilikçilik durumlarına göre sınıflandırılır. Puan 80'in üstünde ise "Yenilikçi", 69- 80 arasında ise "Öncü", 57- 68 arasında ise "Sorgulayıcı", 46 -56 arasında "Kuşkucu", 46 puanın altında "Gelenekçi" olarak değerlendirilir.

Grafik 7. 2020-2021 Eğitim-Öğretim Yılı Sınıflara Göre Öğrencilerin Bireysel Yenilikçilik Ölçeği Toplam Puan Ortalamaları

Grafik 8. Hemşirelik Programına 2018 Yılında Yerleşen Öğrencilerin Eğitim Öğretim Dönemlerine Göre Bireysel Yenilikçilik Ölçeği Toplam Puan Ortalamaları

Grafik 9. Hemşirelik Programına 2019 Yılında Yerleşen Öğrencilerin Eğitim Öğretim Dönemlerine Göre Bireysel Yenilikçilik Ölçeği Toplam Puan Ortalamaları

Bulguların Yorumu

- BYÖ'ne göre yapılan değerlendirme Hamidiye Hemşirelik Fakültesi öğrencilerinin "Sorgulayıcı" grubunda yer aldığı, lisans programındaki öğrenciler için beklenen düzeyde olduğunu göstermektedir (Tablo 4 ve Grafik 2). Eğitim programında yer alan Girişimcilik, Sağlık Bakım Teknolojileri ve Hemşirelikte İnovasyon, Hemşirelik Bilişimi vb. derslerin olması; kuramsal derslerde yenilikçi yaklaşımlar doğrultusunda hemşirelik bakımının verilmesine yönelik vurguların yapılmasının bu sonuca olumlu etkileri görülmektedir.
- İkinci sınıftaki öğrencilerin diğer sınıftaki öğrencilere göre BYÖ'den düşük puan aldığı ancak bu farklılığın istatistiksel olarak anlamlı olmaması bu sonucun sınıftaki öğrencilerin bireysel özellikleri nedeniyle olabileceği düşünülmektedir. Bununla birlikte ikinci sınıf öğrencilerinde geçtiğimiz yıla göre puan ortalamasında artış olması 'Sağlık Bakım Teknolojileri' dersinin olumlu etkisinin sonucu olarak yorumlanabilmektedir.

Bulgulara İlişkin Öneriler

- Öğrencilerin Hamidiye Hemşirelik Fakültesi tarafından yürütülen bakımda yenilikçi yaklaşımların geliştirilmesine yönelik derslere ve mevcut çalışmalara devam edilmesi önerilebilir.
- Girişimcilik, Sağlık Bakım Teknolojileri ve Hemşirelikte İnovasyon seçmeli derslerinin tüm öğrencilerin alması sağlanabilir.
- 2021-2022 Eğitim Öğretim Yılında öğrencilerin sağlık bakım alanını içeren teknoloji fuarlarına katılımı sağlanabilir.

4. ENTELEKTÜEL VE BİLİŞSEL ELEŞTİREL DÜŞÜNME DÜZEYLERİNE İLİŞKİN ÖZ DEĞERLENDİRME SONUÇLARI

2020-2021 Eğitim Öğretim Yılı Hamidiye Hemşirelik Fakültesi Öğrencilerinin Entelektüel ve Bilişsel Eleştirel Düşünme Düzeylerine İlişkin Öz Değerlendirme Sonuçları Tablo 5’te verilmiştir.

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Hemşirelik Fakültesi öğrencilerinin 2020-2021 Eğitim Öğretim yılı sonunda yapılan entelektüel ve bilişsel eleştirel düşünme düzeylerine ilişkin verilerinin analizinde, puan ortalamaları hesaplanmış ve ölçek puan ortalamaları sınıflara göre karşılaştırılmıştır.

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Hemşirelik Fakültesi Hemşirelik Bölümü öğrencilerinin Entelektüel ve Bilişsel Eleştirel Düşünme alt boyutu puan ortalamaları incelendiğinde, öğrencilerin entelektüel ve bilişsel eleştirel düşünme becerileri puan ortalama değeri $147,93 \pm 19,50$ bulunmuştur (Tablo 5 ve Grafik 10).

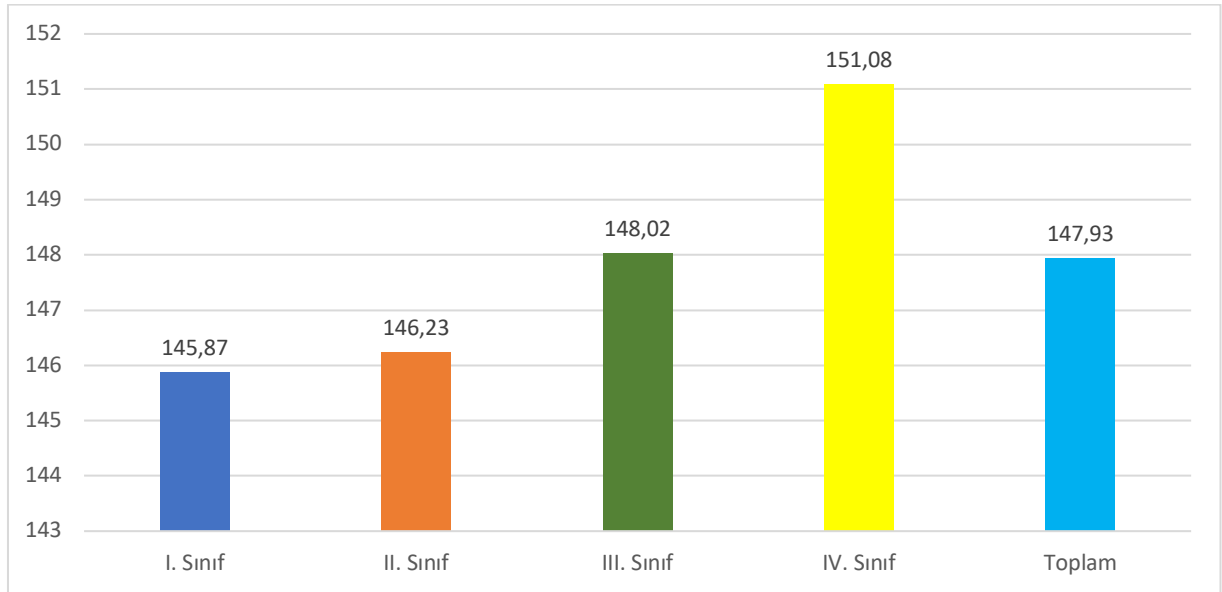
Yapılan karşılaştırmalarda sınıflara göre Entelektüel ve Bilişsel Eleştirel Düşünme alt boyutu puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmamıştır ($p>0,05$). Gruplar arasında puan ortalamaları yönünden istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamasına karşın, en yüksek puanı dördüncü sınıfların, en düşük puanı ise birinci sınıfların aldıkları belirlenmiştir (Tablo 5).

Tablo 5. 2019-2020 Eğitim Öğretim Yılı Öğrencilerin Entelektüel ve Bilişsel Eleştirel Düşünme Düzeylerine İlişkin Öz Değerlendirmeleri

Hemşireler için Klinik Uygulamada Eleştirel Düşünme Ölçeği	Birinci Sınıf ^a (n=71)	İkinci Sınıf ^b (n=82)	Üçüncü Sınıf ^c (n=87)	Dördüncü Sınıf ^d (n=88)	Toplam (n=328)	İstatistiksel Analiz
Entelektüel ve Bilişsel Eleştirel Düşünme alt boyutu	<i>Ort ± SS</i>	<i>Ort ± SS</i>	<i>Ort ± SS</i>	<i>Ort ± SS</i>	<i>Ort ± SS</i>	F = 1,239 p = 0,239

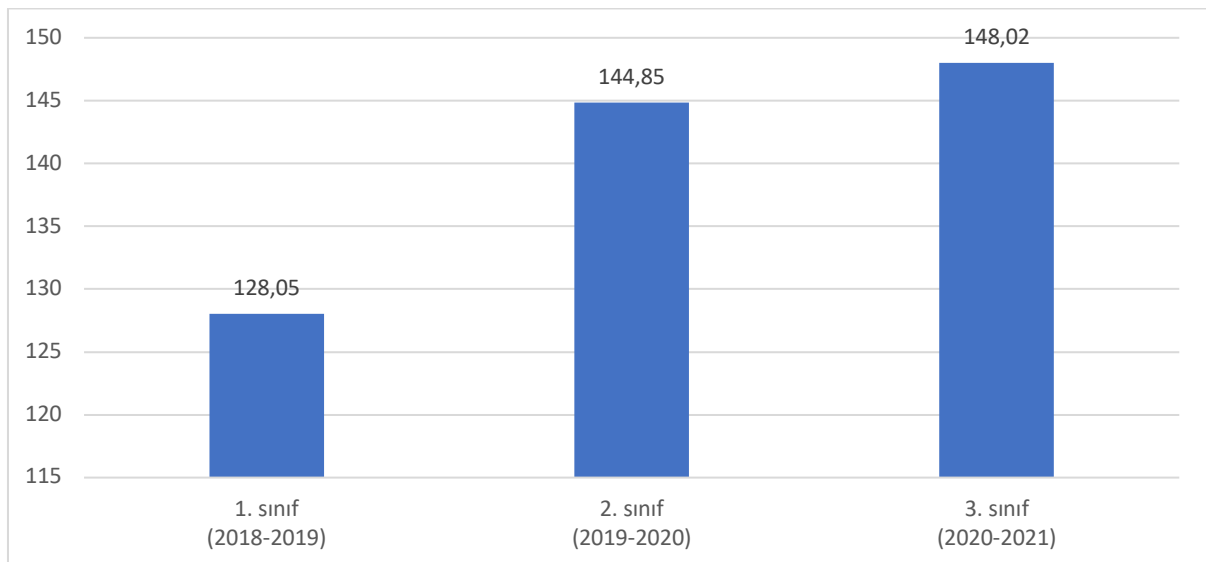
F: One-Way ANOVA testi

Ölçek alt boyut puanı 44 ile 176 arasında değişmektedir, orta değeri 132 puandır. Ölçek alt boyut puan değerinin artması entelektüel ve bilişsel eleştirel düşünme becerilerinin arttığı şeklinde yorumlanır.

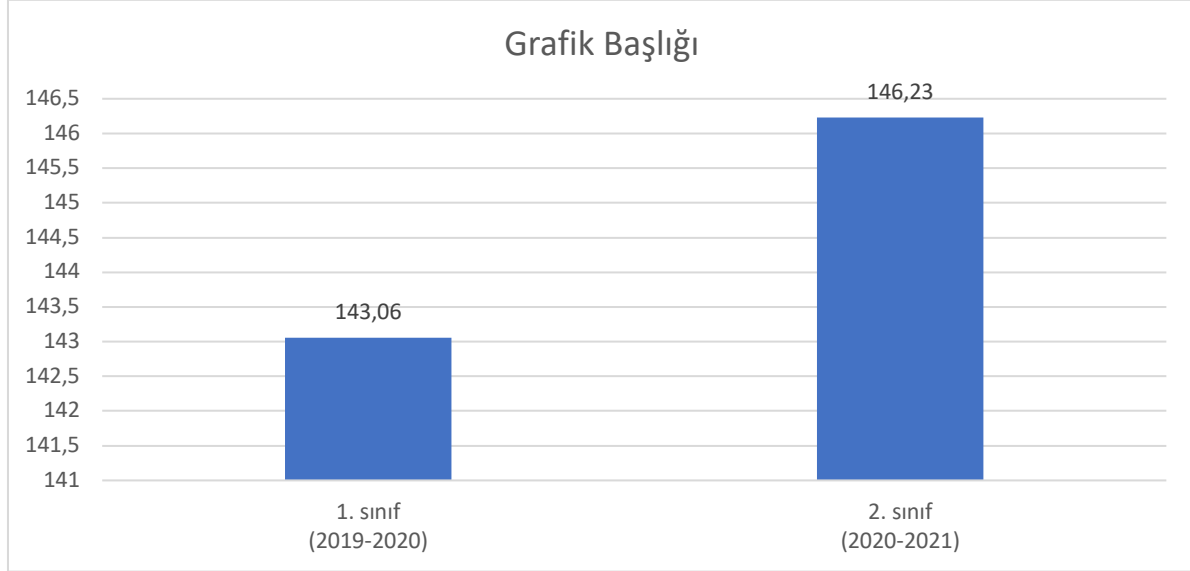
Grafik 10. Sınıf Değişkenine Göre Öğrencilerin Entelektüel ve Bilişsel Eleştirel Düşünme Alt Boyutu Puanları

Hemşirelik Programına 2018-2019 yılında yerleşen öğrencilerin Entelektüel ve Bilişsel Eleştirel Düşünme alt boyutu ortalamaları; 2018-2019 yılı için (1.sınıfta iken) 128,05, 2019-2020 yılı için (2.sınıfta iken) 144,85, 2020-2021 yılı için (3.sınıfta iken) ise 148,02 olarak hesaplandı (Grafik 11).

Grafik 11. Hemşirelik Programına 2018 Yılında Yerleşen Öğrencilerin Entelektüel ve Bilişsel Eleştirel Düşünme Düzeylerine İlişkin Puan Ortalamaları

Hemşirelik programına 2019-2020 yılında yerleşen öğrencilerin Entelektüel ve Bilişsel Eleştirel Düşünme alt boyutu ortalamaları; 2019-2020 yılı için (1.sınıfta iken) 143,06, 2020-2021 yılı için (2.sınıfta iken) ise 146,23 olarak hesaplandı (Grafik 12).

Grafik 12. Hemşirelik Programına 2019 Yılında Yerleşen Öğrencilerin Entelektüel ve Bilişsel Eleştirel Düşünme Düzeylerine İlişkin Puan Ortalamaları

Bulguların Yorumu

- Hemşireler için Klinik Uygulamada Eleştirel Düşünme Ölçeği Entelektüel ve Bilişsel Eleştirel Düşünme boyutu puan ortalamaları incelendiğinde, öğrencilerin entelektüel ve bilişsel eleştirel düşünme becerilerinin orta düzeyde olduğu görülmektedir [Puan aralığı: 44-176 / ölçek orta değeri 110 puan].
- Tüm sınıfların Ölçek orta değeri olan 132 puanının üzerine çıktığı görülmektedir. Dördüncü sınıf öğrencilerinin ölçek toplam puan ortalamalarının diğer sınıflara göre daha iyi olduğu, entelektüel ve eleştirel düşünmede etkin olduğu söylenebilir.
- Hemşirelik programına başlayan öğrencilerin entelektüel ve bilişsel eleştirel düşünme düzeylerinin her eğitim yılında aldıkları derslerin etkisiyle birlikte arttığı söylenebilir.

Bulgulara İlişkin Öneriler

- Önümüzdeki eğitim-öğretim yılında öğrencilerin entelektüel ve bilişsel eleştirel düşünme becerilerini geliştirmeye yönelik ders içi ve dışı etkinliklerin sürdürülmesi ve geliştirilmesi önerilir.

5. PROBLEM ÇÖZME BECERİLERİNE İLİŞKİN ÖZ DEĞERLENDİRME SONUÇLARI

2020-2021 Eğitim Öğretim yılı sonunda Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Hemşirelik Fakültesi öğrencilerinin problem çözme becerilerini değerlendirmede Problem Çözme Envanteri'nden (PÇE) yararlanıldı. Ölçeği geliştiren araştırmacıya ulaşamamış olup, ölçek Öner N. Türkiye'de Kullanılan Psikolojik Testlerden Örnekler. Boğaziçi Üniversitesi Yayınevi, 2006 kaynağından alınarak kullanıldı.

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Hemşirelik Fakültesi öğrencilerinin 2020-2021 Eğitim Öğretim yılı sonunda yapılan problem çözme becerilerine ilişkin verilerin analizinde, PÇE'ye ait "Problem Çözme Yeteneğine Güven", "Yaklaşma-Kaçınma" ve "Kişisel Kontrol" boyutları ve toplam puan ortalamaları hesaplandı, sınıflara göre karşılaştırıldı.

Hemşirelik programı öğrencilerinin 2020-2021 Eğitim Öğretim Dönemi PÇE toplam ölçek puan ortalamaları birinci sınıf $84,88 \pm 16,69$, ikinci sınıf $86,82 \pm 19,60$, üçüncü sınıf $85,08 \pm 20,86$ ve dördüncü sınıflarda $84,42 \pm 18,63$ olarak bulundu (Tablo 6 ve Grafik 13).

Hemşirelik programına 2018-2019 yılında yerleşen öğrencilerin PÇE toplam ölçek puan ortalamaları; 2018-2019 yılı için (1.sınıfta iken) $84,8$, 2019-2020 yılı için (2.sınıfta iken) $83,3$, 2020-2021 yılı için (3.sınıfta iken) ise $85,08$ olarak hesaplandı (Grafik 14). Hemşirelik programındaki öğrencilerde PÇE toplam ölçek puan ortalamalarının 1. sınıf ve 2. sınıfın sonunda 3. sınıfın sonundaki puanlara göre düşük olması bu yıllarda (1 ve 2. sınıfta) problem çözme becerilerinin daha iyi olduğunu göstermektedir. Aynı öğrenci grubunda 3. sınıfta iken PÇE toplam ölçek puan ortalamalarında hafif yükselme saptanmasının COVID-19 pandemi sürecinin uzaması ile ilişkili olabileceği düşünülmektedir. Bu sonuca göre öğrencilerin klinik ve laboratuvar uygulamalarının yanı sıra vaka çalışmalarının da artırılması önerilebilir.

Hemşirelik Programına 2019-2020 yılında yerleşen öğrencilerin PÇE toplam ölçek puan ortalamaları; 2019-2020 yılı için (1.sınıfta iken) $85,65$, 2020-2021 yılı için (2.sınıfta iken) $86,82$ olarak bulundu (Grafik 15). Hemşirelik programı öğrencilerinin PÇE toplam ölçek puan ortalamalarının iki yıl üst üste hafif yüksek olması öğrencilerin COVID-19 pandemisi süreci nedeniyle klinik uygulama alanında çıkamamaları yani meslek eğitimlerini uzaktan öğretim yöntemiyle almış olmalarıyla ilişkilendirilebilir. Bu sonucun COVID-19 pandemi sürecinin uzamasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Buna göre öğrencilerin klinik ve laboratuvar uygulamalarının yanı sıra vaka çalışmalarının da artırılması önerilebilir.

Yapılan karşılaştırmalarda ise sınıflara göre PÇE'nin "Problem Çözme Yeteneğine Güven", "Yaklaşma-Kaçınma" ve "Kişisel Kontrol" boyutları ve toplam puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmadı ($p > 0,05$) (Tablo 6).

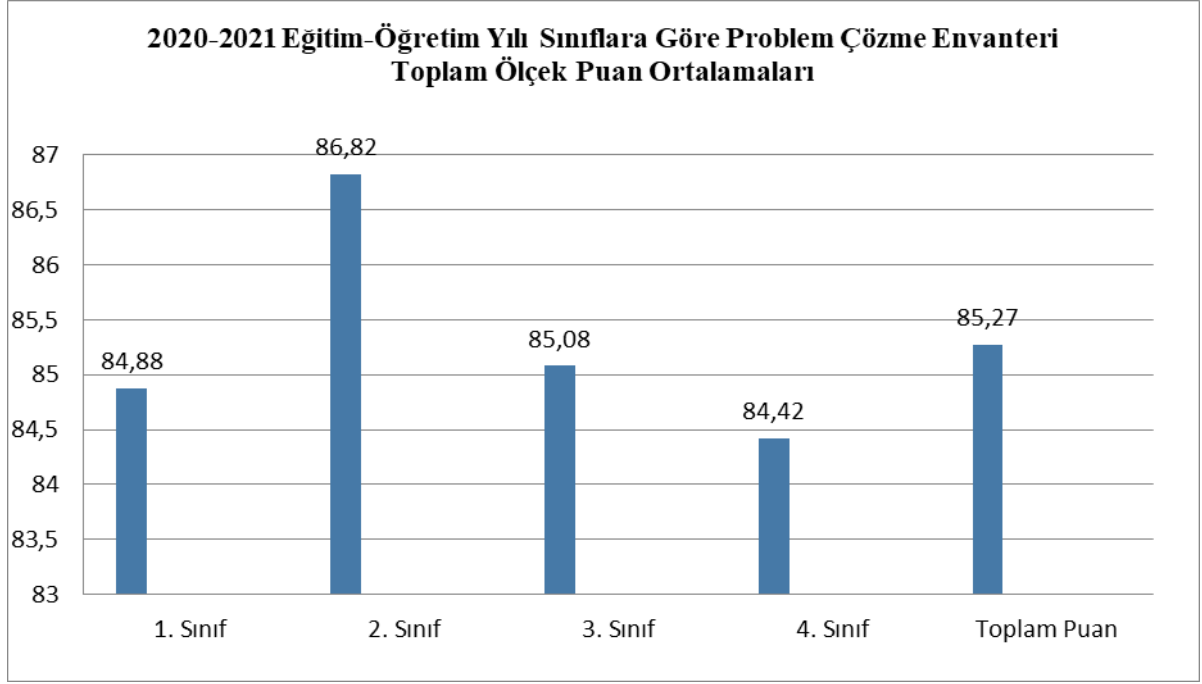
Tablo 6. 2020-2021 Eğitim Öğretim Yılı Öğrencilerin Problem Çözme Envanteri'ne İlişkin Öz Değerlendirmeleri

Problem Çözme Envanteri	Birinci Sınıf	İkinci Sınıf	Üçüncü Sınıf	Dördüncü Sınıf	Toplam	İstatistiksel Analiz
	(n=90)	(n=80)	(n=92)	(n=85)	(n=347)	
	<i>Ort ± SS</i>	<i>Ort ± SS</i>	<i>Ort ± SS</i>	<i>Ort ± SS</i>	<i>Ort ± SS</i>	
Problem Çözme Yeteneğine Güven	28,08±8,02	27,87±8,54	28,57±8,94	27,71±8,02	28,07 ± 8,36	F= 0,905 p= 0,637
Yaklaşma Kaçınma Biçimi	41,03±9,24	42,98±11,03	40,88± 11,30	41,58±10,53	41,57±10,53	F= 0,723 p= 0,914
Kişisel Kontrol	19,07±2,55	19,40±2,91	19,45± 3,28	18,84±2,78	19,19± 2,90	F= 0,801 p= 0,685
Toplam Puan	84,88±16,69	86,82±19,60	85,08±20,86	84,42±18,63	85,27±18,94	F= 0,830 p= 0,862

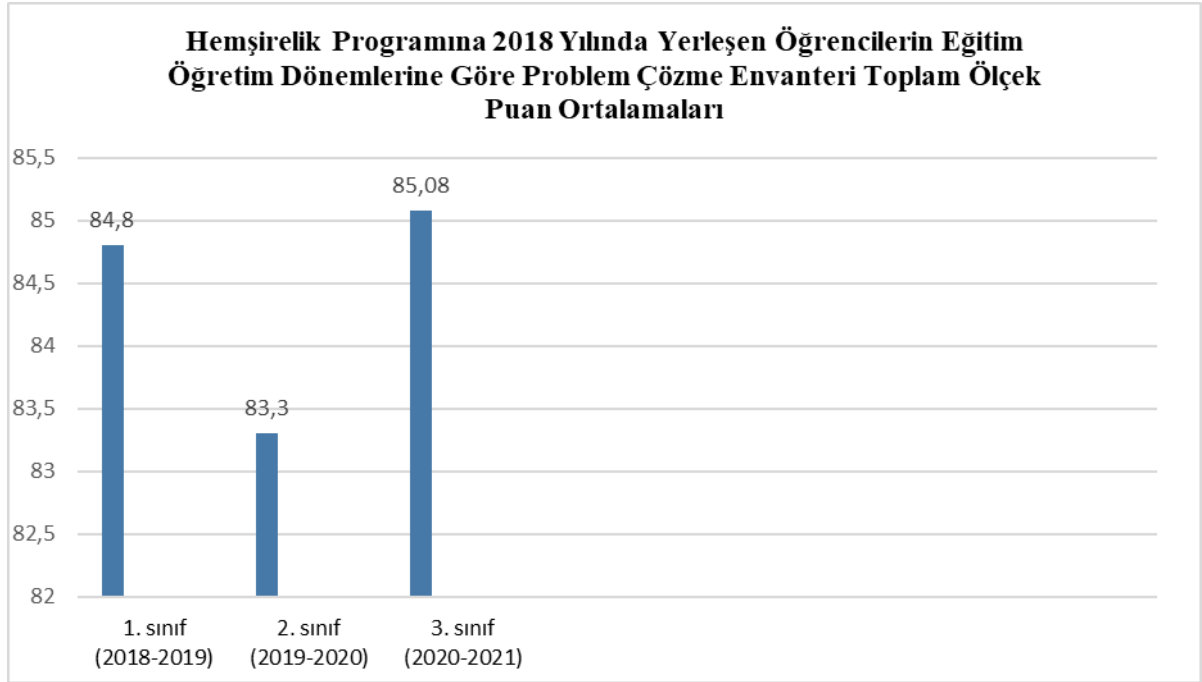
F: One-Way ANOVA testi

Problem Çözme Envanteri üç alt boyuttan oluşmaktadır. Kişinin yeni problemleri çözme yeteneğine olan inancını ifade eden "problem çözme yeteneğine güven", gelecekte başvurmak için ilk problem çözme çabalarını yeniden gözden geçirmek ve değişik alternatif çözümler için aktif bir biçimde araştırma yapmayı ifade eden "yaklaşma-kaçınma biçimi" ve sorunlu durumlarla kişilerin kontrolünü sürdürme yeteneğini belirten "kişisel kontrol" boyutudur.

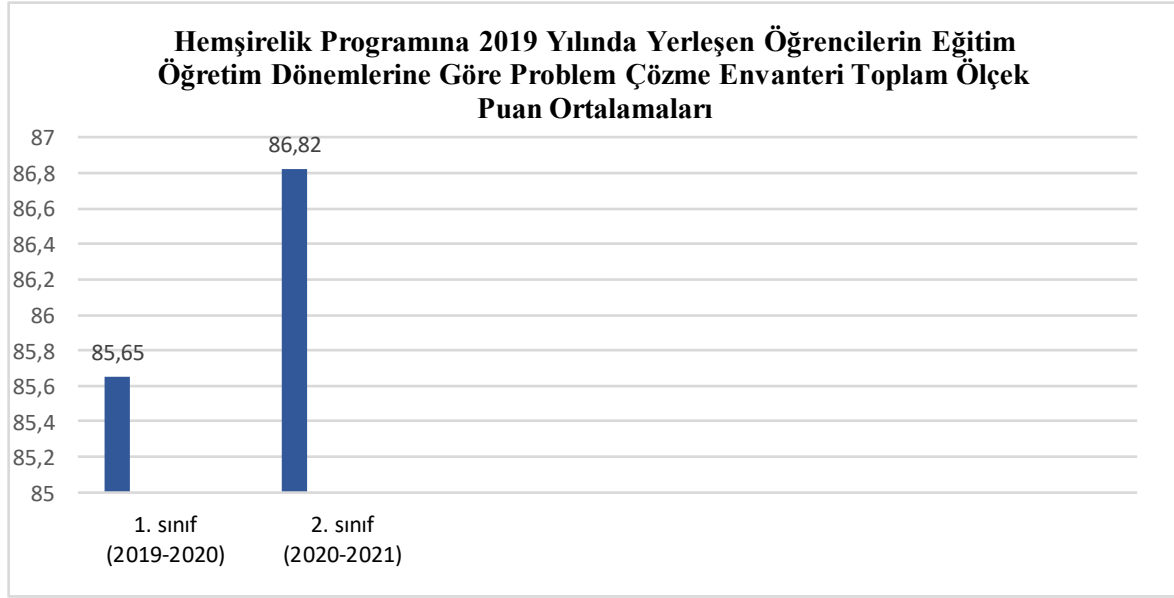
Ölçekten alınabilecek en düşük puan 32, en yüksek puan ise 192'dir. Ölçekten alınan toplam puanın yüksek olması, problemler karşısında etkili çözümler bulamamayı; ölçekten alınan toplam puanın düşük olması ise problem çözmeye etkin ve başarılı problem çözme becerilerine sahip olduğunu göstermektedir.

Grafik 13. 2020-2021 Eğitim-Öğretim Yılı Sınıflara Göre Problem Çözme Envanteri Toplam Ölçek Puan Ortalamaları

Grafik 14. Hemşirelik Programına 2018 Yılında Yerleşen Öğrencilerin Eğitim Öğretim Dönemlerine Göre Problem Çözme Envanteri Toplam Ölçek Puan Ortalamaları

Grafik 15. Hemşirelik Programına 2019 Yılında Yerleşen Öğrencilerin Eğitim Öğretim Dönemlerine Göre Problem Çözme Envanteri Toplam Ölçek Puan Ortalamaları

Bulguların Yorumu

- 2020-2021 Eğitim Öğretim Dönemi PÇE toplam ölçek puan ortalamaları hemşirelik programındaki öğrencilerin problem çözme becerilerinin ortanın altında olduğunu göstermektedir [Puan aralığı: 32-192 / ölçek orta değeri 112 puan].
- Ölçek toplam puanın düşük olması öğrencilerin problem çözmeye etkin olduğunu ve başarılı problem çözme becerilerine sahip olduğunu göstermektedir. Sonuç dördüncü sınıf öğrencilerinin problem çözmeye sırasıyla; birinci, üçüncü sınıf ve ikinci sınıf öğrencilerinden daha etkin olduğuna işaret etmesi adına anlamlıdır. Bu sonucun dördüncü sınıf öğrencilerinin giderek artan mesleki bilgi birikimi, problem çözme becerilerinde etkili olan dersleri almış olmaları (Kişilerarası İlişkiler, Girişimcilik, Stres ile Baş Etme, Eleştirel Düşünme, Toplumsal Duyarlılık Çalışması, Bilgiye Ulaşma dersleri, Psikiyatri Hemşireliği), laboratuvar uygulamaları, klinik uygulamada hemşirelik sürecinin kullanılması, klinik uygulama deneyimleri, mezuniyet aşamasında olmaları ve yaşlarının büyük olması ile ilişkili olabileceği düşünülmektedir.
- Puan ortalamaları arasında sınıflara göre fark bulunmamıştır ($p > 0,05$).

Bulgulara İlişkin Öneriler

- Sonuçlara göre öğrencilerin problem çözme becerilerini geliştirmeye yönelik ders içi ve ders dışı etkinliklerin sürdürülmesi ve geliştirmeye yönelik uygulamaların artırılmasının etkili olacağı düşünülmektedir.

6. İLETİŞİM BECERİLERİNE İLİŞKİN ÖZ DEĞERLENDİRME SONUÇLARI

2020-2021 Eğitim Öğretim yılı sonunda Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Hemşirelik Fakültesi Hemşirelik Bölümü öğrencilerinin iletişim becerilerini değerlendirmede İletişim Becerileri Ölçeği'nden yararlanılmıştır (Ölçek kullanım izni alınmıştır).

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Hemşirelik Fakültesi öğrencilerinin 2020-2021 Eğitim Öğretim yılı sonunda iletişim becerilerine ilişkin verilerinin analizinde, İletişim Becerileri Ölçeği puan ortalamaları hesaplanmış ve ölçek puan ortalamaları sınıflara göre karşılaştırılmıştır.

Hamidiye Hemşirelik Fakültesi öğrencilerinin İletişim Becerileri Ölçeği'nden aldıkları puan ortalamaları incelendiğinde, birinci sınıfın $96,49 \pm 9,86$, ikinci sınıfın $98,09 \pm 10,74$, üçüncü sınıfın $98,81 \pm 10,03$ ve dördüncü sınıfın $98,02 \pm 11,00$ puan aldığı bulunmuştur Tüm öğrencilerin İletişim Becerileri Ölçeği'nden aldıkları puan ortalamaları $97,88 \pm 10,40$ olarak hesaplanmıştır (Tablo 7 ve Grafik 16).

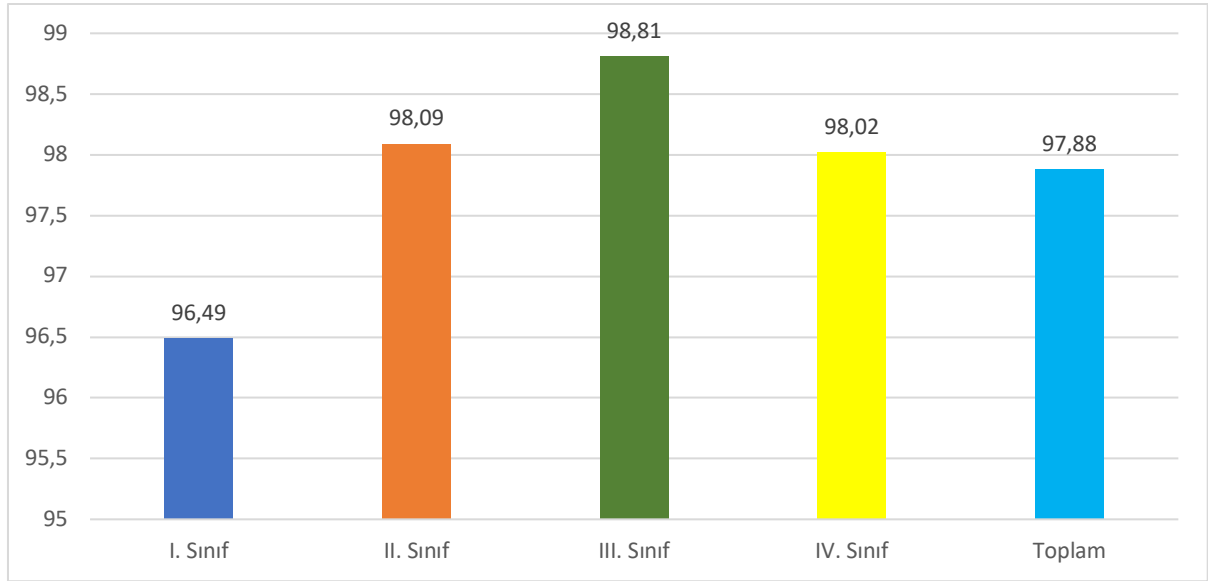
Yapılan karşılaştırmalarda sınıflara göre İletişim Becerileri Ölçeği toplam puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmamıştır ($p > 0,05$) (Tablo 7).

Tablo 7. 2020-2021 Eğitim Öğretim Yılı Öğrencilerin İletişim Becerilerine İlişkin Öz Değerlendirmeleri

İletişim Becerileri Ölçeği	Birinci Sınıf ^a	İkinci Sınıf ^b	Üçüncü Sınıf ^c	Dördüncü Sınıf ^d	Toplam	İstatistiksel Analiz
	(n=85)	(n=85)	(n=95)	(n=88)	(n=353)	
	Ort ± SS	Ort ± SS	Ort ± SS	Ort ± SS	Ort ± SS	
Toplam						F=0,781
ölçek puanı	96,49±9,86	98,09±10,74	98,81±10,03	98,02±11,00	97,88±10,40	p=0,505

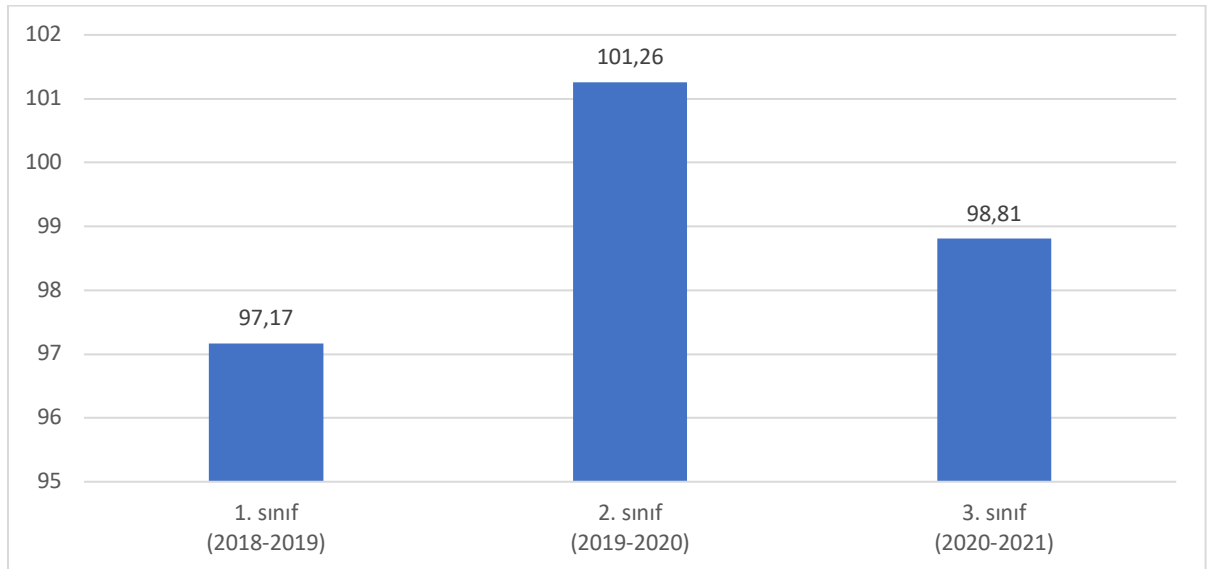
F: One-Way ANOVA testi *p <0,05

İletişim Becerileri Ölçeği'nden alınabilecek en düşük puan 25, en yüksek puan ise 125'dir. Ölçekten alınan toplam puanın yüksek olması, iletişim becerilerinin daha iyi olduğunu göstermektedir.

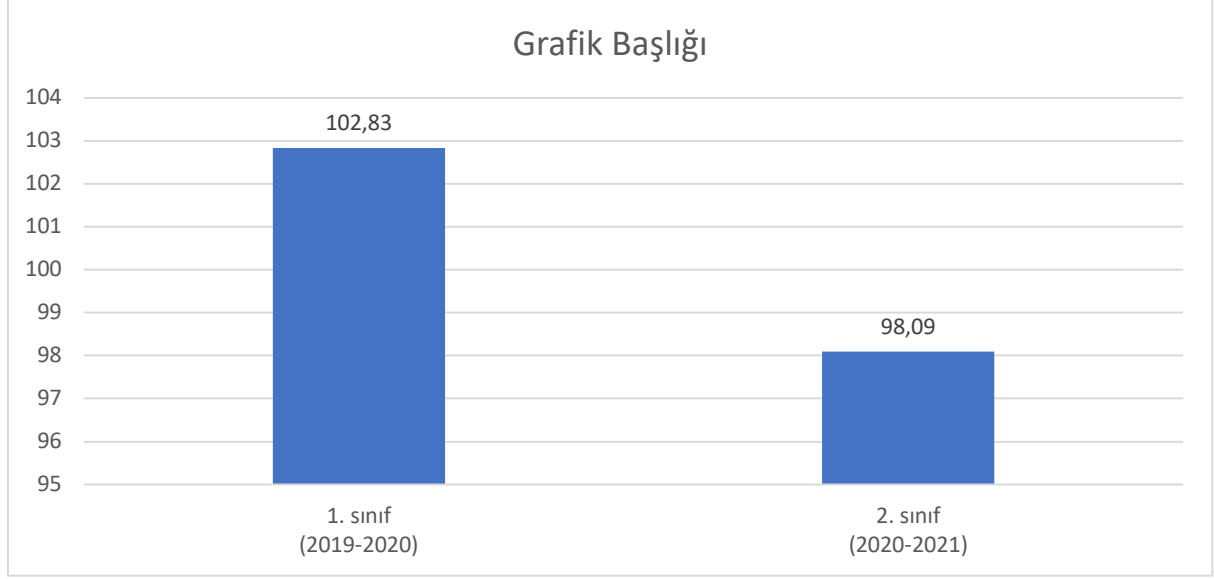
Grafik 16. Sınıf Değişkenine Göre Öğrencilerin İletişim Becerileri Ölçeği Puanları

Hemşirelik Programına 2018-2019 yılında yerleşen öğrencilerin İletişim Becerileri Ölçeği puan ortalamaları 2018-2019 yılı için (1.sınıfta iken) 97,17, 2019-2020 yılı için (2.sınıfta iken) 101,26, 2020-2021 yılı için (3.sınıfta iken) ise 98,81 hesaplandı (Grafik 17).

Grafik 17. Hemşirelik Programına 2018 Yılında Yerleşen Öğrencilerin İletişim Becerileri Ölçeğine İlişkin Puan Ortalamaları

Hemşirelik Programına 2019-2020 yılında yerleşen öğrencilerin İletişim Becerileri Ölçeği puan ortalamaları 2019-2020 yılı için (1.sınıfta iken) 102,83, 2020-2021 yılı için (2.sınıfta iken) 98,09 olarak hesaplandı (Grafik 18).

Grafik 18. Hemşirelik Programına 2019 Yılında Yerleşen Öğrencilerin İletişim Becerileri Ölçeğine İlişkin Puan Ortalamaları

Bulguların Yorumu

- Puan ortalamalarına göre hemşirelik öğrencilerinin etkili iletişim becerilerine sahip olduğu düşünülmektedir [Puan aralığı: 25-125 / ölçek orta değeri 75 puan].
- Üçüncü sınıf öğrencilerinin iletişim becerilerinin diğer sınıflarda bulunan öğrencilerine kıyasla daha iyi olduğu görülmektedir.
- Hemşirelik programına 2018 ve 2019 yılında yerleşen öğrencilerin İletişim Becerileri Ölçeği toplam puanlarının 2020-21 eğitim yılında meydana gelen düşüşün nedeninin COVID-19 pandemi sürecinin uzaması ve öğrencilerin uzaktan öğretim yöntemi nedeniyle öğretim elemanları ve sınıf arkadaşlarıyla daha az iletişimde bulunmaları ile ilişkili olabileceği ilişkilendirilebilir.

Bulgulara İlişkin Öneriler

- Önümüzdeki eğitim-öğretim yılında öğrencilerin iletişim becerilerini geliştirmeye yönelik ders içi ve dışı etkinliklerin sürdürülmesi ve geliştirilmesinin, bu yönde etkili olacağı düşünülmektedir.

7. PROFESYONEL DEĞERLERE İLİŞKİN ÖZ DEĞERLENDİRME SONUÇLARI

2020-2021 Eğitim Öğretim yılı sonunda Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Hemşirelik Fakültesi öğrencilerinin profesyonel değerlere ilişkin becerilerini değerlendirmede Hemşirelerin Profesyonel Değerleri Ölçeği kullanılmıştır (Ölçek kullanım izni alınmıştır.)

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Hemşirelik Fakültesi öğrencilerinin 2020-2021 Eğitim Öğretim yılı sonunda yapılan öğrencilerinin profesyonel değerlere ilişkin becerilerine ilişkin verilerinin analizinde, Hemşirelerin Profesyonel Değerleri Ölçeği puan ortalamaları hesaplanmış ve ölçek puan ortalamaları sınıflara göre karşılaştırılmıştır.

Hamidiye Hemşirelik Fakültesi öğrencilerinin Hemşirelerin Profesyonel Değerleri Ölçeğinden aldıkları puan ortalamaları incelendiğinde, birinci sınıfın $178,28 \pm 24,33$, ikinci sınıfın $181,37 \pm 28,76$, üçüncü sınıfın $183,51 \pm 27,98$ ve dördüncü sınıfın $175,68 \pm 28,74$ puan aldığı saptanmıştır (Tablo 8 ve Grafik 19). Hemşirelerin Profesyonel Değerleri Ölçeğinden tüm öğrencilerin aldığı toplam puan 179,68 olarak hesaplanmıştır.

Yapılan karşılaştırmalarda sınıflara göre Hemşirelerin Profesyonel Değerleri Ölçeği puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmamıştır ($p>0,05$).

Hemşirelik Programına 2018 yılında yerleşen öğrencilerin eğitim-öğretim dönemlerine göre Hemşirelerin Profesyonel Değerleri Ölçeği puan ortalamaları incelendiğinde öğrenciler birinci sınıfta iken ölçek puan ortalamasının 181,57; ikinci sınıfta iken ölçek puan ortalamasının 180,29 ve üçüncü sınıfta iken ölçek puan ortalaması 183,51 olduğu görülmüştür (Grafik 20).

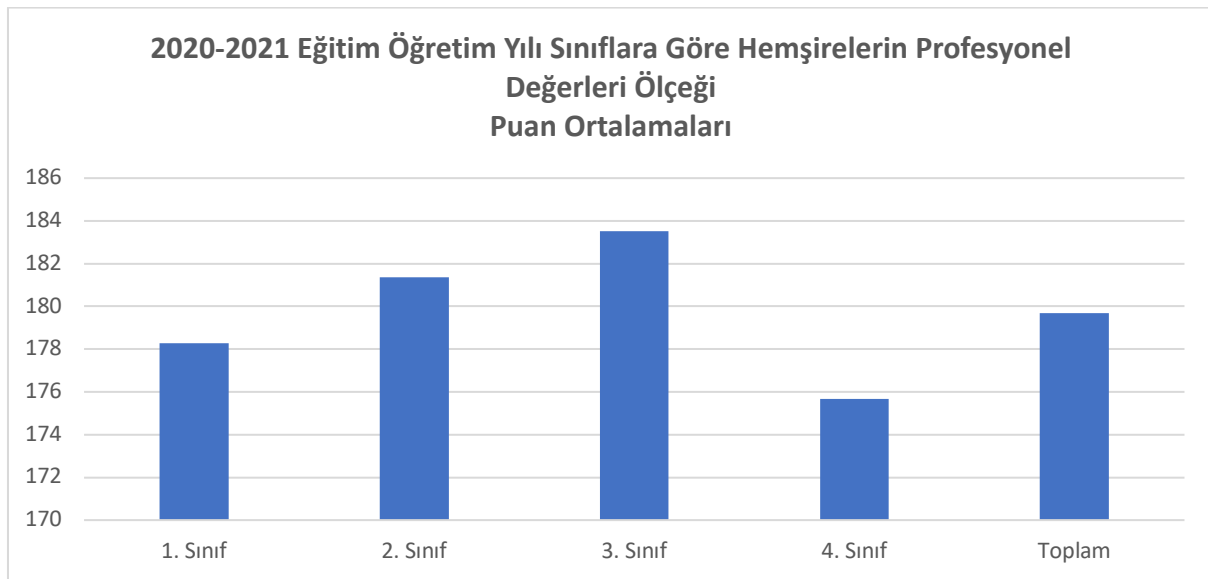
Hemşirelik Programına 2019 yılında yerleşen öğrencilerin eğitim-öğretim dönemlerine göre Hemşirelerin Profesyonel Değerleri Ölçeği puan ortalamaları incelendiğinde öğrenciler birinci sınıfta iken ölçek puan ortalamasının 185,13; ikinci sınıfta iken ölçek puan ortalamasının 181,37 olduğu görülmüştür (Grafik 21).

Tablo 8. 2020-2021 Eğitim Öğretim Yılı Öğrencilerin Profesyonel Değerleri Ölçeği Puan Ortalamaları

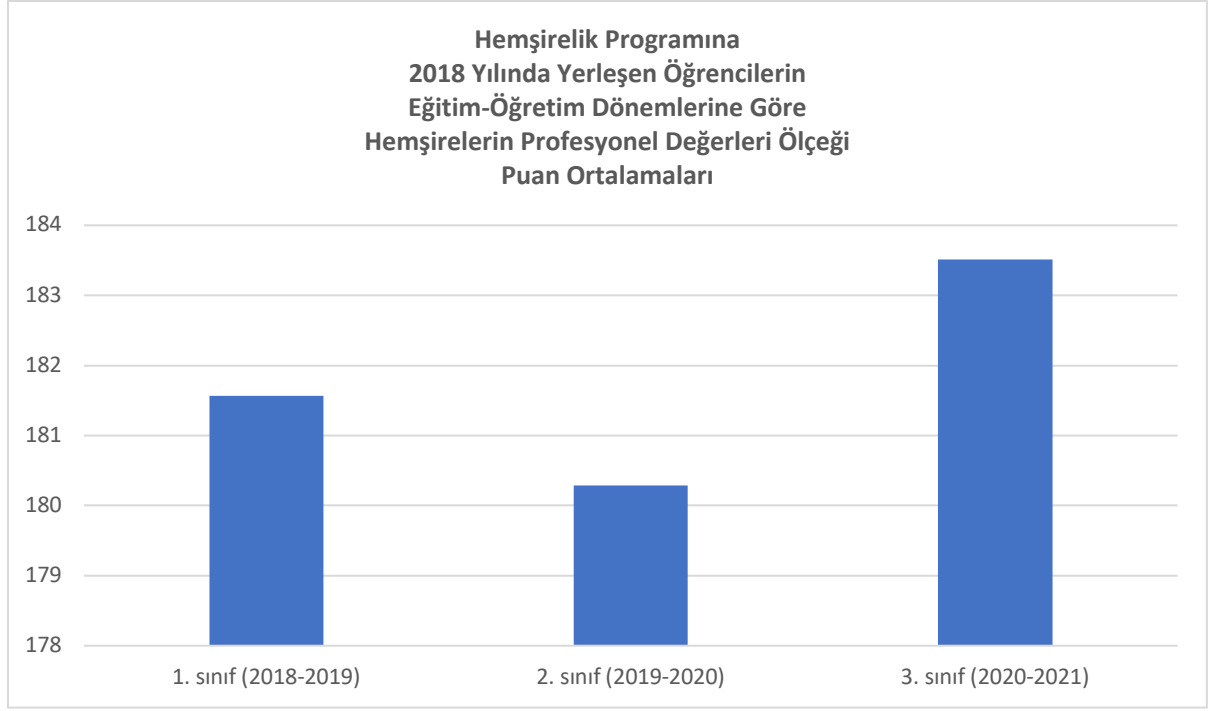
Hemşirelerin Profesyonel Değerleri Ölçeği	Birinci Sınıf ^a	İkinci Sınıf ^b	Üçüncü Sınıf ^c	Dördüncü Sınıf ^d	Toplam	İstatistiksel Analiz
	(n=90)	(n=79)	(n=98)	(n=96)	(n=330)	
	<i>Ort ± SS</i>	<i>Ort ± SS</i>	<i>Ort ± SS</i>	<i>Ort ± SS</i>	<i>Ort ± SS</i>	
Toplam Ölçek	178,28±24,33	181,37±28,76	183,51±27,98	175,68±32,85	179,68±28,74	F = 1,364 p = 0,254*

F: One-way ANOVA testi *<0,05

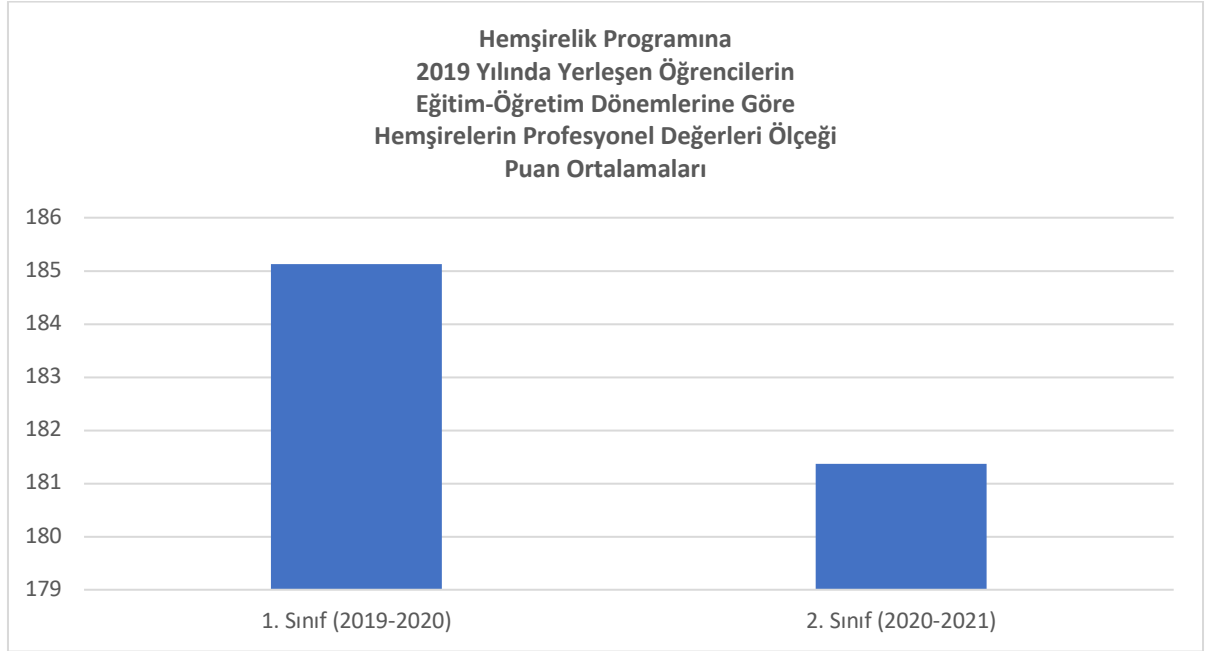
Hemşirelerin Profesyonel Değerleri Ölçeğinden alınabilecek en düşük puan 44, en yüksek puan ise 220'dir. Ölçekten alınan toplam puanın yüksek olması, hemşirelerin profesyonel değerlere ve etik konulara daha fazla önem verdiklerini göstermektedir.

Grafik 19. 2020-2021 Eğitim Öğretim Yılı Sınıflara Göre Hemşirelerin Profesyonel Değerleri Ölçeği Puan Ortalamaları

Grafik 20. Hemşirelik Programına 2018 Yılında Yerleşen Öğrencilerin Eğitim-Öğretim Dönemlerine Göre Hemşirelerin Profesyonel Değerleri Ölçeği Puan Ortalamaları

Grafik 21. Hemşirelik Programına 2019 Yılında Yerleşen Öğrencilerin Eğitim-Öğretim Dönemlerine Göre Hemşirelerin Profesyonel Değerleri Ölçeği Puan Ortalamaları

Bulguların Yorumu

- Hemşirelerin Profesyonel Değerleri Ölçeği toplam puan ortalamalarına göre hemşirelik programındaki öğrencilerin sahip oldukları hemşirelik mesleğinin profesyonel değerlerine ilişkin algılarının iyi olduğunu ($179,68 \pm 28,74$) (orta düzeyin üzeri) (Puan aralığı: 44-220 / orta değer: 132) göstermektedir.
- Yıllara göre Profesyonel Değerleri Ölçeğinden aldıkları puan ortalamalarında artış gözlemlenirken dördüncü sınıfta diğer yıllara göre azalma görülmektedir (Grafik 19). Diğer sınıflarda ölçek puan ortalamasındaki artış öğrenci hemşirelerin profesyonel değerlerinin zamanla geliştiğini göstermektedir. Dördüncü sınıf öğrencilerin puan ortalamasının diğer sınıflara göre düşük olması eğitimleri kadar içinde buldukları pandemi sürecinde sosyodemografik, kültürel ve ekonomik faktörlerinde etkili olduğu, bununla birlikte mezuniyet aşamasında olmaları ve iş bulma kaygısı yaşamaları gibi nedenler profesyonellik tutumlarını olumsuz etkileyebilmektedir.
- Hemşirelik Programına 2018 yılında yerleşen öğrencilerin puan ortalamalarında bu yıl diğer yıllara göre gelişen artış olumlu yorumlanmaktadır (Grafik 20).
- Hemşirelik Programına 2019 yılında yerleşen öğrencilerin puan ortalamalarında bu yıl bir önceki yıla göre gelişen azalmanın nedeninin diğer yıllardaki puan ortalamalarıyla takip edilmesi önerilmektedir (Grafik 21).

Bulgulara İlişkin Öneriler

- 2020-2021 Eğitim Öğretim Yılında yapılan analizlerde öğrencilerin profesyonel değerlere ilişkin beceri ortalamasının ($179,68$) 2019-2020 Eğitim Öğretim Yılında elde edilen puan ortalamalarına ($184,64$) ve 2018-2019 Eğitim Öğretim Yılında elde edilen puan ortalamalarına ($180,42$) göre azalması COVID-19 sürecinde uzaktan eğitimin olumsuz bir etkisi olarak düşünülse de, genel olarak ortalamanın üstünde bir puan elde edilmesi uzaktan eğitim döneminde sürdürülen hemşirelik eğitiminin profesyonel değerlerin algılanmasında etkili olabildiğini göstermektedir.
- Bu sonuçlara göre önümüzdeki eğitim-öğretim döneminde öğrencilerin tüm mesleki derslerde profesyonel değerlere ilişkin konulara daha fazla yer verilmesinin etkili olacağı düşünülmektedir.

8. YAŞAM BOYU ÖĞRENME EĞİLİMLERİNE İLİŞKİN ÖZ DEĞERLENDİRME SONUÇLARI

2020-2021 Eğitim-Öğretim yılı sonunda Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Hemşirelik Fakültesi Hemşirelik Bölümü öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme eğilimleri Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Ölçeği ile değerlendirilmiştir (Ölçek kullanım izni alınmıştır).

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Hemşirelik Fakültesi öğrencilerinin 2020-2021 Eğitim Öğretim yılı sonunda yapılan yaşam boyu öğrenme eğilimlerini belirlemeye ilişkin yapılan analizde, *Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Ölçeği* toplam puan ortalamaları hesaplanmış ve sınıflara göre karşılaştırılmıştır.

Ölçeğin '*Öğrenmeye İsteklilik*' alt boyutundan sınıflar sırasıyla; birinci sınıf: $44,98 \pm 5,88$, ikinci sınıf: $44,92 \pm 6,28$, üçüncü sınıf: $45,52 \pm 6,09$, dördüncü sınıf: $45,56 \pm 5,87$ puan almıştır. Ölçeğin *Gelişime Açıklık* alt boyutundan ise birinci sınıflar: $25,24 \pm 3,44$, ikinci sınıflar: $25,31 \pm 3,35$, üçüncü sınıflar: $25,58 \pm 3,52$, dördüncü sınıflar $25,43 \pm 3,37$ puan almıştır (Tablo 9).

Yapılan karşılaştırmalarda sınıflara göre *Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimi Ölçeği-Öğrenmeye İsteklilik* ve *Gelişime Açıklık* alt boyutları ve toplam puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark saptanmamıştır ($p > 0,05$) *Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimi Ölçeği* toplam puan ortalamaları birinci sınıf için $70,23 \pm 8,94$, ikinci sınıf için $70,24 \pm 9,48$, üçüncü sınıf için $71,11 \pm 9,26$, dördüncü sınıf için $71,13 \pm 8,80$ puan olarak bulunmuştur (Tablo 9, Grafik 22).

Tablo 9. 2020-2021 Eğitim Öğretim Yılı Öğrencilerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerine İlişkin Öz Değerlendirmeleri

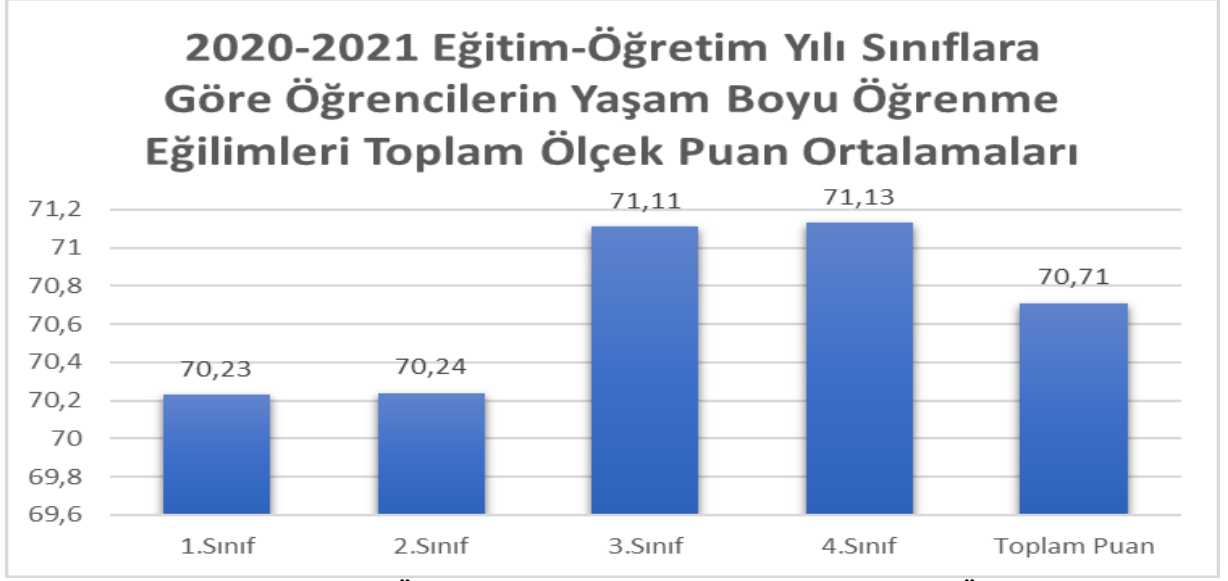
Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimi Ölçeği	Birinci Sınıf (n=85)	İkinci Sınıf (n=69)	Üçüncü Sınıf (n=89)	Dördüncü Sınıf (n=90)	Toplam (N=333)	İstatistiksel Analiz
	<i>Ort ± SS</i>	<i>Ort ± SS</i>	<i>Ort ± SS</i>	<i>Ort ± SS</i>	<i>Ort ± SS</i>	
Öğrenmeye İsteklilik alt boyutu	44,98± 5,88	44,92± 6,28	45,52± 6,09	45,56± 5,87	45,27±6,00	F = 0,263 p = 0,852
Gelişime Açıklık alt boyutu	25,24± 3,44	25,31± 3,35	25,58±3,52	25,56± 3,20	25,43±3,37	F = 0,218 p = 0,884
Toplam ölçek puanı	70,23±8,94	70,24± 9,48	71,11±9,26	71,13± 8,80	70,71±9,07	F = 0,259 p = 0,855

F: One-Way ANOVA testi

Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerini Ölçeği beşli likert (1= Kesinlikle katılmıyorum-5= Kesinlikle katılıyorum) biçiminde kullanılmıştır. Ölçek, Öğrenmeye İsteklilik ile Gelişmeye Açıklık şeklinde iki alt boyuttan ve toplam 17 maddeden oluşmaktadır. Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimi Ölçeği toplam puanı 17-85 arasındadır. Ölçeğin maddelerinin tamamı yaşam boyu öğrenme eğilimini ölçtüğü için alınan yüksek puanlar katılımcıların yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin yüksek olduğunu belirtir.

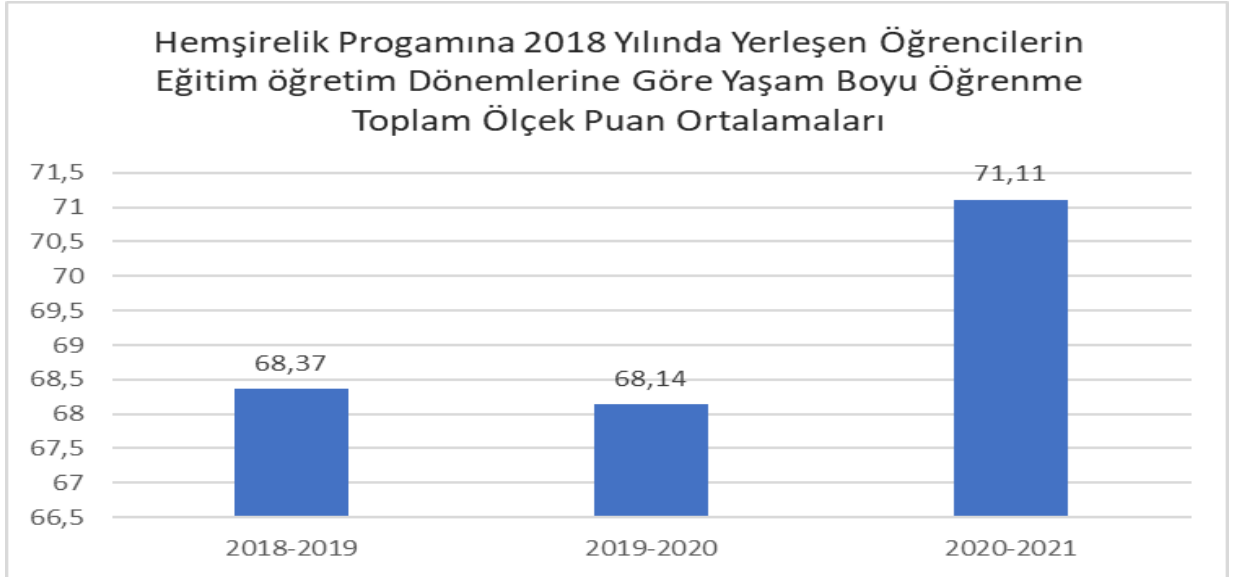
Öğrenmeye İsteklilik alt boyutunda “Yeni şeyler öğrenmekten zevk alırım.”, “Kendi yeterliliklerime uygun öğrenme hedefleri belirlerim.” gibi ifadelerin bulunduğu 11 maddeden oluşmaktadır. Tamamı olumlu ifadelerden oluşan bu boyutta alınan yüksek puanlar, katılımcıların öğrenme isteğinin yüksek olduğuna işaret etmektedir.

Gelişmeye Açıklık alt boyutunda ise “Kişisel ya da mesleki gelişimim için gerekli farklı alanlardaki bilgi ve becerilerle ilgili eğitim almayı isterim.”, “Bilgi ve teknolojilerdeki hızlı değişimlerden dolayı bilgilerimi yenilemek için sürekli öğrenmeye ihtiyaç duyarım.” gibi ifadeler yer almakta olup, altı maddeden ve olumlu ifadelerden oluşan bu boyutta da alınan yüksek puanlar, katılımcıların kendilerini geliştirmeye açık olduğuna işaret etmektedir.

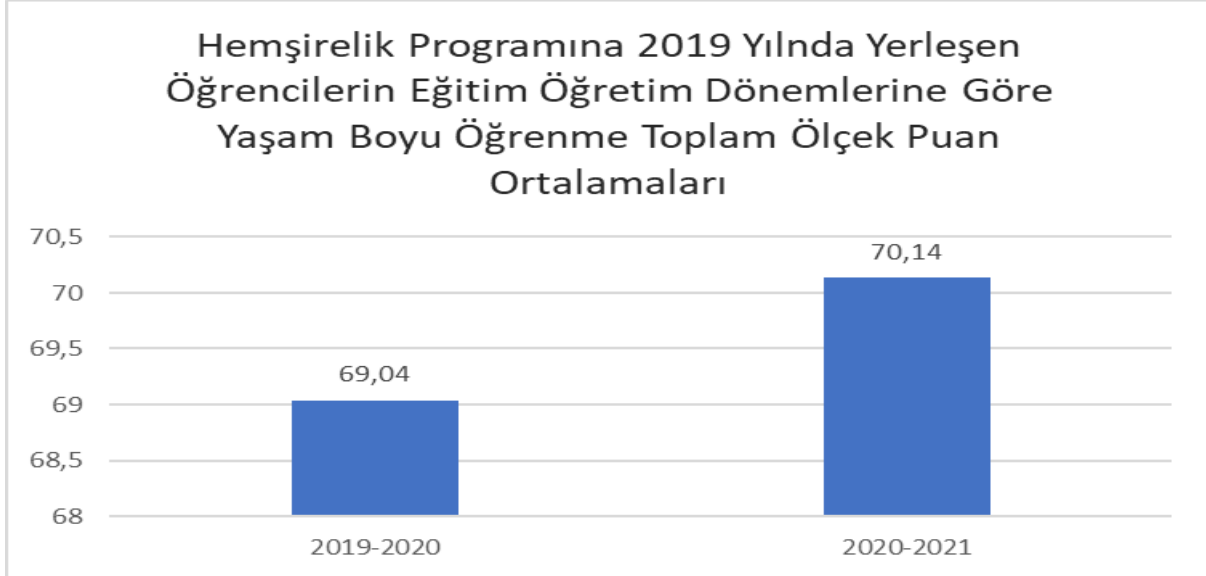
Grafik 22. 2020-2021 Eğitim-Öğretim Yılı Sınıflara Göre Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Toplam Ölçek Puan Ortalamaları

Hemşirelik Programına 2018-2019 yılında yerleşen öğrencilerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri toplam ölçek puan ortalamaları; 2018-2019 yılı için (1.sınıfta iken) 68,37, 2019-2020 yılı için (2.sınıfta iken) 68,14, 2020-2021 yılı için (3.sınıfta iken) ise 71,11 olarak hesaplandı (Grafik 23).

Grafik 23. Hemşirelik Programına 2018 Yılında Yerleşen Öğrencilerin Eğitim Öğretim Dönemlerine Göre Yaşam Boyu Öğrenme Toplam Ölçek Puan Ortalamaları

Hemşirelik programına 2019-2020 yılında yerleşen öğrencilerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri toplam ölçek puan ortalamaları; 2019-2020 yılı için (1. sınıfta iken) 69,04, 2020-2021 yılı için (2.sınıfta iken) 70,14 olarak bulundu (Grafik 24).

Grafik 24. Hemşirelik Programına 2019 Yılında Yerleşen Öğrencilerin Eğitim Öğretim Dönemlerine Göre Yaşam Boyu Öğrenme Toplam Ölçek Puan Ortalamaları

Bulguların Yorumu

- Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimi Ölçeği alt boyut ve toplam puanları ($70,71 \pm 9,07$) hemşirelik programındaki öğrencilerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin orta düzeyin üstünde olduğuna işaret etmektedir [Puan aralığı: 17-85 / ölçek orta değeri 51 puan].
- İstatistiksel olarak anlamlı olmamakla birlikte, üçüncü ve dördüncü sınıfların ölçek toplam puan ortalamalarının diğer sınıflara göre daha yüksek olması ($p > 0,05$) lisans eğitimi süresince yaşam boyu öğrenmenin özellikle hemşirelik mesleği için önemini ilerleyen yıllarda aldıkları teorik ve uygulamalı derslerle birlikte daha iyi kavramış olmaları ile ilişkilendirilebilir.
- Hemşirelik programına 2018-2019 yılında yerleşen öğrencilerin '*Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri*' toplam ölçek puan ortalamalarının üçüncü sınıfa geçtiklerinde 1 ve 2. sınıf puanlarına göre kümülatif olarak yükselmiş olduğu görülmektedir. Pandemi döneminde dersler online olarak işlenmeye başlanmıştır. Öğrencilerin ve öğretim elemanlarının bu döneme hızlı bir şekilde uyum sağlamaları, pandemi şartlarında

yürütülen uzaktan eğitime rağmen yaşam boyu öğrenme eğiliminin arttığını göstermektedir.

- Hemşirelik programına 2019-2020 yılında yerleşen öğrencilerin de Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri toplam ölçek puan ortalamalarının ikinci sınıfa geçtiklerinde artmış olması pandemi şartlarında yürütülen uzaktan eğitime rağmen yaşam boyu öğrenme eğiliminin arttığını göstermektedir.

Bulgulara İlişkin Öneriler

- Öğrencilerin derslerde kendi öğrenme sorumluluklarını kazanacakları eğitim yöntemlerini kullanmaya devam edilmelidir.
- Öğrenciler; dergilere, derneklere üye olmaları, kongre ve sempozyum gibi bilimsel toplantılara veya etkinliklere poster-sözel bildiri ile birlikte veya konuşmacı olarak katılmaları konusunda teşvik edilmelidir.
- Öğrenciler; araştırmalara katılmaları, sempozyum düzenleme ya da özel günlerde sosyal/bilimsel etkinlikler düzenlemeleri konusunda teşvik edilmelidir.

9. HEMŞİRELİK LİSANS PROGRAMI DEĞERLENDİRMELERİNE İLİŞKİN ÖZ DEĞERLENDİRME SONUÇLARI

2020-2021 Eğitim Öğretim yılı sonunda mezun aşamasına gelen 91 Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Hemşirelik Fakültesi öğrencisinin 84'ünden (%92,3) alınan yanıtlara göre çoğunluğunun kadın (%71,4) ve Anadolu Lisesi mezunu (%51,2) olduğu belirlenmiştir (Tablo 10).

Tablo 10. 2020-2021 Eğitim Öğretim Yılı Mezun Aşamasındaki Öğrencilerin Tanımlayıcı Özellikleri

Değişkenler	Sayı	Yüzde
Cinsiyet		
Erkek	24	28,6
Kadın	60	71,4
Mezun olunan lise türü		
Anadolu Lisesi	43	51,2
Temel Lise	13	15,5
Düz Lise	10	11,9
Sağlık Meslek Lisesi	7	8,3
Diğer (İmam Hatip Lisesi, Fen Lisesi vb.)	11	13,1

2020-2021 Eğitim Öğretim yılı sonunda mezuniyet aşamasındaki Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Hemşirelik Fakültesi öğrencilerinin, hemşirelik eğitim programı değerlendirme verilerinin analizinde, Hemşirelikte Lisans Programını Değerlendirme Ölçeği (HLPDÖ) kullanılmıştır.

HLPDÖ ve alt boyutlarında yer alan madde sayıları, alınabilecek en düşük ve en yüksek puanlar ile 2020-2021 Eğitim Öğretim yılı sonunda mezuniyet aşamasındaki 91 öğrenciden elde edilen en düşük-en yüksek-ortalama puanlar ve standart sapması ile öğrencilerin programa ilişkin değerlendirme yüzdelerini gösteren analiz sonuçları Tablo 11'de verilmiştir.

Tablo 11. 2020-2021 Eğitim Öğretim Yılı Mezun Aşamasındaki Öğrencilerin HLPDÖ Ölçümlerine İlişkin Analiz Sonuçları

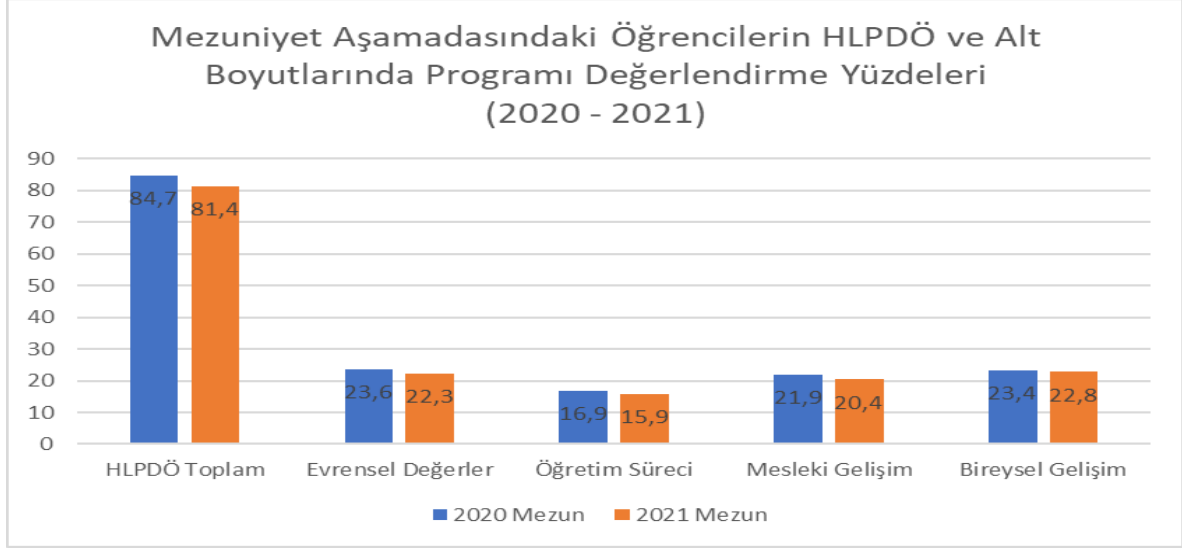
Ölçek ve Alt Boyutlar	Madde sayısı	Alınabilecek puan aralığı	2021		
			ED-EY	Ort ± SS	%
HLPDÖ Toplam Puanı	40	40-400	130-400	325,42 ± 62,02	81,35
• Evrensel, Ulusal ve Mesleki Değerleri Kazandırma	11	11-110	23-110	89,13 ±17,75	22,28
• Öğretim Süreci	8	8-80	22-80	63,56 ± 14,04	15,89
• Mesleki Gelişim ve Yeterlilik	10	10-100	34-100	81,67 ±15,58	20,42
• Bireysel Gelişim	11	11-110	35-100	91,06 ± 17,73	22,76

ED: En düşük; EY: En yüksek, Ort: Ortalama puan, SS: Standart sapma, %: Programı değerlendirme yüzdesi

HLPDÖ yaklaşık 15-20 dakikada doldurulabilen, uygulanması kolay ve pratik olan bir öz bildirim ölçeğidir. Uygulamada, katılımcıdan ölçekteki her ifadeyi dikkatlice okuyarak 1-10 arasında puan vermesi istenmektedir. Değerlendirme sonucunda toplamda elde edilecek puan en az 40 en çok 400'dür. Elde edilen puan dörde bölündüğünde, program için verilen toplam puan 100 üzerinden değerlendirilmiş olur. Ölçekten alınan düşük puanlar programın etkinliğinin olumsuz, yüksek puanlar ise program etkinliğinin olumlu olarak değerlendirildiğini göstermektedir.

2020-2021 Eğitim Öğretim yılı sonunda mezuniyet aşamasındaki hemşirelik öğrencilerinin HLPDÖ toplam puan ve alt boyut puan ortalamaları hesaplandığında, ölçek toplam puan ortalamasının $325,42 \pm 62,02$ ($\alpha=,99$) olduğu belirlendi. Ölçeğin alt boyutlarında ise sırasıyla Evrensel, Ulusal ve Mesleki Değerleri Kazandırma puan ortalaması $89,13 \pm 17,75$ ($\alpha=,96$); Öğretim Süreci puan ortalaması $63,56 \pm 14,04$ ($\alpha=,97$); Mesleki Gelişim ve Yeterlilik puan ortalaması $81,67 \pm 15,58$ ($\alpha=,98$) olarak hesaplandı (Tablo 11).

Grafik 25'te 2020-2021 eğitim öğretim yılı sonunda mezuniyet aşamasına gelen öğrencilerin HLPDÖ değerlendirme yüzdelerinin, bir önceki yıl olan 2019-2020 eğitim öğretim yılı sonunda mezuniyet aşamasına gelmiş öğrencilerin değerlendirme yüzdeleri ile karşılaştırılmasından elde edilen sonuçlara yer verilmektedir.

Grafik 25. Mezuniyet Aşamasındaki Öğrencilerin HLPDÖ ve Alt Boyutlarında Programı Değerlendirme Yüzdeleri

Bulguların Yorumu

- Hemşirelikte Lisans Programı Değerlendirme Ölçeği alt boyut ve toplam puanları, mezun aşamasına gelen öğrencilerin programı olumlu değerlendirdiğine işaret etmektedir.
- Alt boyutlara ilişkin alınabilecek en düşük ve en yüksek toplam puan ortalamaları madde sayısına göre değişmekle birlikte, tüm alt boyutlarda mezun aşamasına gelen öğrencilerin değerlendirmelerinin olumlu olduğu belirlenmiştir.
- 2021 yılında mezun aşamasına gelen öğrencilerin eğitim programına ilişkin genel değerlendirme yüzdesinin %81,4 olduğu görülmektedir ve bu skorlar programın olumlu olarak değerlendirildiği şeklinde yorumlanabilir.
- 2021 yılında mezun aşamasına gelen öğrencilerin HLPDÖ ve alt boyut toplam puan ortalamalarında, 2020 yılında mezun aşamasında gelmiş olan öğrencilerin toplam puan ortalamalarına göre bir azalma olduğu saptanmıştır.

Bulgulara İlişkin Öneriler

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Hemşirelik Fakültesi olarak;

- Olağan dışı şartların yaşandığı pandemi döneminde deneyimlenen ve ileriki dönemlerde de eğitim öğretim programlarına entegre edileceği ön görülen uzaktan eğitim yönteminin etkinliğinin iyileştirilmesi adına sürekli izlem faaliyetlerinin yürütülmesi,

- Öğretim elemanlarının, hemşirelik lisans programının hedefleri doğrultusunda belirledikleri ders hedefleri ve öğrenci kazanımlarına ulaşmada yeni yöntemler uygulamak üzere cesaretlendirilmesi,
- Öğrencilerin hemşirelik lisans programının hedefleri doğrultusunda belirlenen kazanımları elde edebilmeleri için uzaktan eğitimde aktif öğrenme yöntemlerinin uygulanması önerilir.